

Tevens per telefax: 070 - 365 13 80

Raad van State

Postbus 20019

2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk : B.01.01-01 en 02 (gelieve altijd te vermelden)
Inzake : Hörchner / Wob
Betreft : Wob-verzoek "Stukken civieltechnische/geotechnische eigenschappen zeedijk(en) Perkpolder / veiligheid"
Kenmerk RWS : RWS-2019/26828, RWS-2019/26265, RWS-2019/29875, RWS-2019/4907, RWS-2019/4909
Kenmerk Rb ZWB : BRE 19/4595 WOB

Breda, 14 december 2020

In verband met de Kerstperiode verzoek ik u om een termijn van zes weken te verlenen voor de betaling van griffierecht.

BEROEPSCHRIFT

Geachte Afdeling,

Hierbij stel ik, wonend te Breda, woonplaats kiezend op mijn kantoor aan de Princenhagelaan 1b3 (4813 DA) te Breda, op eigen titel hoger beroep in tegen de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Breda, van 2 november 2020, verzonden op 5 november 2020 (hierna: de bestreden uitspraak; **productie 1**).

Dit beroepschrift wordt beperkt tot het/de door de Rechtbank genoemde:

- document 2
- document 3
- document 5
- document 9

- document 14
- document 16
- concept-rapporten, zoals in de uitspraak genoemd onder 18.

De gronden van dit beroepsschrift zijn vrij eenvoudig, maar niet minder principieel.

Milieu-informatie

Ten aanzien van alle hiervoor genoemde documenten (m.u.v. het gestelde onder 18; concept-rapporten) heeft de Rechtbank ten onrechte gesteld dat er geen sprake zou zijn van milieu-informatie.

Dit oordeel is, zeker bij gebreke aan een motivering daaromtrent, onbegrijpelijk en onjuist. Alle genoemde documenten zien op *‘thermisch gereinigde grond’* in de Perkpolder (Zeeland) of elders in Nederland.

Thermisch gereinigde grond (TGG) betreft verontreinigde grond die een proces van thermische reiniging zou (moeten) hebben doorgemaakt, alvorens dit opnieuw/alsnog zou kunnen worden toegepast op/in de bodem.

O.a. uit het rapport van onderzoeksbureau Tauw, dat in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is opgesteld, getiteld *“Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond in Rijkswaterstaatwerken”* van 29 mei 2019 (kenmerk R003-1248710RCT-V02-nij-NL), alsook uit de rapporten van Deltares en RIVM die in de onderhavige Wob-procedure aan de orde zijn gesteld, blijkt dat er al verschillende jaren forse misstanden zijn rond TGG. Die misstanden hebben op verschillende plaatsen geleid tot schending van het Besluit Bodemkwaliteit en aantoonbare verontreiniging van de bodem en het water.

Gelet op de tekst en bedoeling van artikel 19.1a Wm valt TGG en het gebruik daarvan zonder meer onder het begrip milieu-informatie. Hetzelfde geldt voor alle denkbare bestuurlijke maatregelen, financiële gevolgen/analyses, beleidsaanpak, historische analyses, monsternemingen, berekeningen, steekproeven, wetenschappelijke rapporten enz. die hiermee verband houden en/of dit als onderwerp hebben.

Naar mijn oordeel heeft de Rechtbank dit ten aanzien van de hiervoor genoemde documenten miskend.

Belangenafweging

Wanneer er sprake is van milieu-informatie, is de constatering dat er sprake zou zijn van persoonlijke beleidsopvattingen bedoeld voor intern beraad, onvoldoende om de publicatie van informatie te weigeren. Artikel 11 lid 2 Wob biedt de mogelijkheid om met instemming van de betreffende ambtenaar alsnog over te gaan tot publicatie. Artikel 11 lid 4 Wob schrijft dwingend voor dat bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen wordt tegen het belang van openbaarmaking alsook dat informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm.

De Rechtbank heeft (in navolging van verweerder) ter zake van alle hiervoor genoemde documenten (inclusief de onder 18 bedoelde concept-rapporten) miskend dat de betreffende afweging ex artikel 11 lid 2 en artikel 11 lid 4 Wbo in casu niet heeft plaatsgevonden. Daardoor is de uitspraak onvolledig en onjuist.

Ook om die reden ben ik van oordeel dat de Rechtbank ten onrechte heeft ingestemd met de weigering tot bekendmaking van de desbetreffende passages en concept-rapporten.

Concept-rapporten

De Rechtbank heeft ten onrechte de onder 18. genoemde concept-rapporten integraal aangemerkt als vallend onder de uitzondering van persoonlijke beleidsopvattingen.

Ik ben van oordeel dat de Rechtbank niet tot deze conclusie kon komen.

Allereerst miskent de Rechtbank dat concept-rapporten (en al zeker waar het om milieu-informatie gaat) ook onder de Wob vallen en in beginsel behoren te worden gepubliceerd. Dat geldt des te meer daar waar het gaat om wetenschappelijke rapporten, althans rapporten van onderzoeksinstituten en laboratoria, zoals Deltares en Antea, die de betreffende rapporten overeenkomstig wetenschappelijke methodes hebben vastgesteld, aan de hand van zo objectief mogelijke, bijvoorbeeld door NEN-normen gereguleerde monsternemingen.

E.e.a. brengt mee dat een onderzoeksrapport in beginsel –eenvoudig weergegeven- beschrijft *‘wat er wel en niet ter plaatse is waargenomen en aangetroffen’*. Al met al bevatten de rapporten o.a. beschrijvingen van het onderzoeksobject, historische analyses, analyses van monsternemingen in het licht van b.v. de normen van het Besluit Bodemkwaliteit en berekeningen van de te verwachten (of mogelijke) ecologische en civieltechnische gevolgen.

Uit de door de Rechtbank gehanteerde voetnoot 3, waarin wordt verwezen naar uw uitspraak van 27 december 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:3563) moet worden opgemaakt dat de Rechtbank de onderhavige (concept-)rapporten op één lijn heeft willen stellen met concept-persberichten.

Daarmee heeft de Rechtbank de hiervoor aangeduide aard en inhoud van deze concept-rapporten miskend. In beginsel is niet in te zien dat dergelijke wetenschappelijke studies en beschrijvingen van de toestand van het milieu ter plaatse (bodem, waarden, water enz.) zouden kwalificeren als *'documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad'*. Althans: de Rechtbank heeft daarmee niet het juiste juridische kader toegepast.

De vraag is immers niet (alleen) of documenten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad. Wanneer dat wél zo zou zijn, zou dit inhouden dat ieder rapport waar een ambtenaar of bestuursorgaan opdracht toe heeft gegeven voortaan niet meer op grond van de Wob zou behoeven te worden verstrekt. Het is evident dat dat een onwenselijke situatie is, die niet rijmt met de tekst en de bedoelingen van de Wob en het Verdrag van Aarhus.

Het gaat juist om *'de persoonlijke beleidsopvattingen'*, die de wetgever heeft willen beschermen – om ambtenaren/bewindslieden/bestuursorganen de nodige ruimte te geven om politiek/bestuurlijk te kunnen manoeuvreren.

Het is – behoudens een goede analyse en motivering van individuele passages door bestuursorgaan en Rechtbank – niet in te zien dat een concept-wetenschappelijk rapport van een instituut als Deltares, als hier bedoeld, een *'mening'* zou zijn. Het gaat hier juist om zo wetenschappelijk en objectief mogelijke constatering en analyses van de toestand van het milieu.

Het is in beginsel niet in te zien dat die concept-rapporten zouden kwalificeren als persoonlijke beleidsopvattingen. De stelling van de Rechtbank dat de concept-rapporten zelfs integraal als zodanig zouden kwalificeren, is al des te meer onjuist, althans onbegrijpelijk, althans onvoldoende gemotiveerd.

De vergelijking met concept-persberichten gaat bovendien mank, daar waar juist bij een concept-persbericht immers denkbaar is dat bepaalde passages een mening of persoonlijk oordeel van ambtenaren/bewindslieden/politici e.d. weergeven/inhouden.

De stelling van de Rechtbank dat concept-rapporten niet behoeven te worden verstrekt, voor zover deze afwijken van de uiteindelijke rapporten en dat al die afwijkingen zouden kwalificeren als *'persoonlijke beleidsopvattingen'*, is al evenzeer onjuist.

Voor zover een wetenschappelijk concept-rapport afwijkt van de uiteindelijke versie, moet het er in beginsel **juist** voor worden gehouden dat er **een wetenschappelijke aanleiding** heeft bestaan om de weergave, tekst, analyse of cijfers aan te passen.

En andersom: indien de wetenschappers hun rapporten **om niet-wetenschappelijke redenen zouden hebben aangepast op verzoek van de opdrachtgever**, is er bovendien voor de maatschappij (o.a. vanuit integriteitsbelangen en het transparantie-belang) een groot belang aanwezig om daarvan kennis te kunnen nemen.

Dit mes snijdt aldus aan twee kanten.

De Rechtbank heeft dit ten onrechte niet onderzocht. Bovendien heeft de Rechtbank, zoals hiervoor al aangegeven, miskend dat artikel 11 lid 2 en 11 lid 4 Wob met zich meebrengen dat er wordt gekeken naar de mogelijkheid om de tekst met instemming van de betreffende persoon alsnog te publiceren, respectievelijk dat er een specifieke belangenafweging moet plaatsvinden tussen het maatschappelijke belang bij kennisneming en het bestuurlijke belang van geheimhouding van interne beleidsopvattingen.

Daar waar deze zaak o.a. gaat om:

- a. de civieltechnische (on)veiligheid van zeedijken (primaire waterkeringen) en de (on)veiligheid van mensen, dieren en eigendommen;
- b. aangetoonde bodemverontreiniging en dreigende schade voor de in het gebied aanwezige zoetwaterbel (essentieel voor de bevoeiing van akkers en het drenken van vee ter plaatse);

heeft de samenleving des te grotere belangen om kennis te kunnen nemen van alle rapporten/analyses die inzicht geven in de stand van het milieu, de gevaren voor ecologie en gezondheid en de civieltechnische gebreken van de nog onvoldoende bewezen en risicovolle TGG.

Rechtbank en verweerder hebben dit miskend.

Conclusie

De uitspraak van de Rechtbank is op de hiervoor genoemde, verschillende onderdelen onjuist en onvolledig. Ik verzoek u om dit beroep gegrond te verklaren en de uitspraak te vernietigen. Tevens verzoek ik u om zelf in de zaak te voorzien, inhoudend dat de betreffende documenten en concept-rapporten alsnog worden gepubliceerd.

Ten slotte verzoek ik om terugbetaling/vergoeding van de griffierechten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

R. Hörchner | **Advocaat**

uitspraak

RECHTBANK ZEELAND-WEST-BRABANT

Zittingsplaats Breda

Bestuursrecht

zaaknummer: BRE 19/4595 WOB

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 2 november 2020 in de zaak tussen

mr. R. Hörchner, te Breda, eiser

en

de minister van Infrastructuur en Waterstaat, verweerder.

Procesverloop

In de besluiten van 19 februari 2019 (primaire besluiten) heeft de minister beslist op verzoeken van eiser op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) met betrekking tot informatie over de toepassing van thermisch gereinigde grond op de zeedijken bij Perkpolder in de gemeente Hulst. De Wob-verzoeken zijn daarbij gedeeltelijk gehonoreerd.

In het besluit van 22 juli 2019 (bestreden besluit) heeft de minister het bezwaar van eiser tegen het primaire besluit gegrond verklaard. De minister heeft daarbij beslist tot nadere openbaarmaking van documenten.

Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

De minister heeft gedingstukken toegestuurd en heeft – onder verwijzing naar artikel 8:29, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) – verzocht om geheimhouding van een aantal documenten. De rechtbank heeft bij beslissing van 29 oktober 2019 dit verzoek gehonoreerd en bepaald dat uitsluitend de rechtbank kennis zal mogen nemen van de in die beslissing nader omschreven stukken. Eiser heeft de rechtbank vervolgens toestemming gegeven om mede op grond van de geheimgehouden stukken uitspraak te doen.

De minister heeft ook een verweerschrift ingediend.

Het beroep is besproken op de zitting van de rechtbank op 25 mei 2020. Hierbij waren aanwezig eiser, en namens de minister: mr. J.M. Bergstra en E. Mostert.

De rechtbank heeft het onderzoek ter zitting geschorst, omdat ter zitting bleek dat er nog een relevant stuk in het dossier ontbrak. De minister heeft dat document op 27 mei 2020 alsnog aan de rechtbank overgelegd, met het verzoek op grond van artikel 8:29, eerste lid, van de Awb dat alleen de rechtbank daarvan kennisneemt. De rechtbank heeft dat verzoek bij beslissing van 15 juni 2020 gehonoreerd. Eiser heeft de rechtbank op zitting al bij voorbaat toestemming gegeven om mede op grond van dat stuk uitspraak te doen.

Vervolgens heeft de rechtbank op 14 september 2020 het onderzoek gesloten.

De uitspraaktermijn is verlengd.

Overwegingen

1. In de brieven van 19 december 2018 heeft eiser aangegeven dat er ernstige vermoedens bestaan dat de recent, met Thermisch Gereinigde Grond (TGG) en/of Teerhoudend Asphalt Granulaat (TAG) en klei ter hoogte van Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, aangelegde zeedijk(en) en zeewering(en) niet over de vereiste civieltechnische/geotechnische eigenschappen beschikken. Eiser heeft daarbij gewezen op het rapport van Deltares van 18 mei 2018, waarin milieukundige gebreken (deels) zouden zijn benoemd.

In de brief van 19 december 2018 met kenmerk B.01.01-01 heeft eiser, met een beroep op artikel 3 van de Wob, de minister verzocht om hem zo spoedig mogelijk een afschrift te verstrekken van de volgende stukken:

- alle concepten van rapporten en notities die Deltares in 2017 en 2018 heeft opgesteld betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein;
- alle definitieve versies van de hiervoor bedoelde rapporten en notities.

In de brief van 19 december 2018 met kenmerk B.01.01-02 heeft eiser, ook met een beroep op de Wob, bij de minister de volgende stukken opgevraagd:

- alle in 2016, 2017 en 2018 opgestelde en/of verzonden correspondentie (brieven, e-mails, apps, e.d.) en (gespreks-/telefoon)notities (concept en definitief) van /aan Deltares en/of RIVM en/of RWS en/of het ministerie van I en W en/of provincie Zeeland en/of gemeente Hulst en/of waterschap Scheldestromen, dan wel van/aan een of meerdere van hun medewerkers/ambtenaren, en/of anderszins de veiligheid van Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied betreffend;
- alle in 2016, 2017 en 2018 door/namens/ten behoeve van voornoemde organisaties opgestelde concept-rapporten en rapporten;
- alle in deze jaren (door een of meerdere medewerkers/ambtenaren) van/namens/ten behoeve van voornoemde organisaties in dit verband opgestelde en/of verstrekte meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies, enz. Eiser heeft daarbij vermeld dat niet relevant is of deze uiteindelijk ook als bijlage, tabel of figuur zijn gebruikt bij enig (concept-)rapport.

Bij besluit van 19 december 2019 (primair besluit 1) heeft de minister het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-01 afgewezen. De minister heeft aan primair besluit 1 artikel 11 van de Wob ten grondslag gelegd en overwogen dat er sprake is van documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en dat deze persoonlijke beleidsopvattingen bevatten.

Bij separaat besluit van 19 december 2019 (primair besluit 2) heeft de minister het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-02 gedeeltelijk gehonoreerd. Voor zover het Wob-verzoek ziet op stukken die gebruikt zijn om de concept-rapporten van Deltares tot stand te brengen, zoals meetresultaten, heeft de minister overwogen dat deze vallen onder het bereik van het

Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-01. Voor de motivering van dat onderdeel heeft de minister verwezen naar primair besluit 1.

Voor het overige heeft de minister op basis van het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-02 acht documenten aangetroffen, namelijk:

- 1) brief 29 maart 2016, bevestiging uitstel opleverdatum: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder e, Wob;
- 2) offerte 10 februari 2017, tweede fase onderzoek: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder e, Wob;
- 3) brief 23 februari 2017, opdracht tot uitvoering tweede fase onderzoek: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob;
- 4) offerte 3 november 2017, faalkansberekening: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob;
- 5) opdracht 14 november 2017, faalkansberekening: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob;
- 6) opdracht 7 december 2017, uitstel leverdatum faalkansberekening: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob;
- 7) wijziging termijnbedragen 17 april 2018: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob;
- 8) meerwerk 18 december 2018: gedeeltelijk openbaar gemaakt, grondslag artikel 10, tweede lid, onder b en e, Wob.

Tegen de primaire besluiten is bezwaar gemaakt door:

- M.A. Verbrugge te Walsoorden;
- L. Verbrugge te Walsoorden;
- E.L.H.A.M. Menu te Ossensisse;
- R.M.R. de Nijs te Walsoorden;
- P. de Nijs (V.O.F.) te Walsoorden, en
- eiser.

Hangende bezwaar ingediende verzoeken om voorlopige voorziening zijn door de voorzieningenrechter van deze rechtbank bij uitspraak van 23 april 2019 afgewezen (zaaknummers BRE 19/997 VV en BRE 19/998 VV).

Op 30 april 2019 heeft de minister vier eindrapportages van Deltares verstrekt aan eiser en openbaar gemaakt:

- 1) eindrapportage Deltares ‘Onderzoek naar effecten aanwezigheid van TGG in dijken van de Perkpolder’;
- 2) definitief bijlagerapport A ‘Grondwateronderzoek primaire kering Perkpolder’;
- 3) definitief bijlagerapport B ‘Milieuchemische analyses Perkpolder’;
- 4) definitief bijlagerapport C ‘Geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder’.

Bij het bestreden besluit heeft de minister:

- de bezwaren voor zover ingediend namens de heren Verbrugge, Verbrugge, Menu, De Nijs en De Nijs niet-ontvankelijk verklaard;
- de bezwaren voor zover ingediend door eiser gegrond verklaard.

De minister heeft daarbij beslist tot nadere (gedeeltelijke) openbaarmaking van de volgende documenten:

- 1) verslag RWS directeurenoverleg 24 januari 2017;
- 2) nota HID ZD aan DG 27 maart 2017;
- 3) mail RWS aan Deltares, RE:RE:TGG in sloten bij Perkpolder 15 november 2017;

-
- 4) faalkans van de waterkering in de haven van Perkpolder 21 februari 2018;
  - 5) HID – DG brief 27 februari 2018;
  - 6) nota aan M en Stas over TGG Perkpolder 9 april 2018;
  - 7) interne RWS-memo, stand van zaken 11 april 2018;
  - 8) agenda en verslag RWS directeurenoverleg 25 mei 2018;
  - 9) interne RWS-nota, stand van zaken 29 mei 2018;
  - 10) presentatie RIVM op informatieavond 12 juni 2018;
  - 11) presentatie Deltares op informatieavond 12 juni 2018;
  - 12) verslag bespreking vervolg monitoring 29 juni 2018;
  - 13) mail intern RWS, terugmelding gesmolten buizen 4 oktober 2018;
  - 14) mail intern RWS, stinkende peilbuizen 10 oktober 2018;
  - 15) interne memo RWS, stand van zaken 26 oktober 2017;
  - 16) mail intern RWS, geschiedenis Perkpolder met Fugro als bijlage 23 augustus 2018;
  - 17) brief Van Oord met Fugro rapportage beproeving TGG 1 september 2014;
  - 18) technische toetsing waterkering Perkpolder (Infram 161149) 16 september 2016;
  - 19) Geofysica op de TGG-dijk Perkpolder 13 juli 2018.
- Primair besluit 1 is, onder aanvulling van de motivering, in stand gebleven.

Omvang geding

2. De rechtbank stelt vast dat het beroep niet is gericht tegen de niet-ontvankelijk-verklaring van de bezwaren van Verbrugge, Verbrugge, Menu, De Nijs en De Nijs.

Het beroep is ook niet gericht tegen alle documenten waarvan openbaarmaking (gedeeltelijk) is geweigerd. De rechtbank stelt vast – en zo is ter zitting bevestigd – dat het beroep uitsluitend is gericht tegen de geweigerde openbaarmaking met de volgende argumentatie:

- valt buiten reikwijdte Wob-verzoek;
- persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 11 Wob).

Beroepsgronden

3. Eiser voert aan dat de minister in de verstrekte stukken belangrijke delen fors heeft weggelakt. Eiser doelt daarbij met name op de documenten die hiervoor zijn vermeld onder de nummers 1, 2, 5, 6, 8 en 9. Eiser stelt dat zijn Wob-verzoek is ingestoken met een bepaalde formulering en ter zake van een bepaald doel, en dat de Wob voorschrijft dat zo'n document dan – behoudens de wettelijke uitzonderingsgronden – integraal wordt verstrekt. Eiser wijst erop dat het argument 'buiten reikwijdte Wob-verzoek' geen wettelijke uitzonderingsgrond is.

Ten aanzien van de 'persoonlijke beleidsopvattingen' en 'intern beraad' heeft eiser aangevoerd dat de minister in het bestreden besluit een onjuiste heroverweging heeft gemaakt. Het kan volgens eiser niet zo zijn dat een integraal rapport als 'interne beleidsopvatting' wordt aangemerkt. Eiser stelt dat het in het rapport veelal over technische constatering, berekeningen, tekeningen, hoogtelijnen, eb-en-vloed, aanwezig grondwater en zeewater, etc. gaat. Dat zijn volgens eiser (zoveel mogelijk) objectieve, wetenschappelijke feiten, modellen en constatering en heeft niets met persoonlijke beleidsopvattingen te maken. Eiser stelt zich op het standpunt dat de minister geen begin van aannemelijkheid of motivering heeft geleverd dat bepaalde elementen van het wetenschappelijk onderzoek van Deltares persoonlijke beleidsopvattingen zouden zijn. Daar heeft eiser nog aan toegevoegd dat voor milieuzaken geldt dat, als een opvatting al een persoonlijke beleidsopvatting zou

---

zijn, er nog een afweging moet plaatsvinden van dat belang versus het maatschappelijk belang om kennis te kunnen nemen van deze milieu-informatie.

4. Het wettelijk kader is in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen.

5. De rechtbank zal hierna de in geding zijnde documenten achtereenvolgens bespreken. Maar eerst zal de rechtbank algemene overwegingen wijden aan de door de minister gebruikte weigeringsgronden.

Buiten reikwijdte Wob-verzoek

6. Artikel 3, eerste lid, van de Wob bepaalt dat een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid kan richten tot een bestuursorgaan. Niet alleen volgt hieruit dat het verzoek leidend is bij de vraag welke documenten – behoudens de aanwezigheid van weigeringsgronden – openbaar moeten worden gemaakt, maar ook dat delen van informatie neergelegd in documenten mogelijkerwijs niet tot de reikwijdte van dat verzoek behoren en buiten de beoordeling moeten blijven.

Van een nieuwe door de minister gecreëerde weigeringsgrond is naar het oordeel van de rechtbank dan ook geen sprake.

Persoonlijke beleidsopvattingen

7. Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt ten aanzien van informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, dat geen informatie wordt verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 11 van de Wob (Kamerstukken II 1986/87, 19 859, nr. 3, blz. 13) volgt¹ dat het interne karakter van een stuk wordt bepaald door het oogmerk waarmee dit is opgesteld. Degene die het document heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat dit zou dienen voor hemzelf of voor het gebruik door anderen binnen de overheid. Met de in artikel 11, eerste lid, van de Wob neergelegde beperking voor persoonlijke beleidsopvattingen in documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad heeft de wetgever beoogd “dat ambtenaren de vrijheid dienen te hebben ongehinderd hun bijdrage te leveren aan de beleidsvoorbereiding of -uitvoering, en daarover te studeren, te brainstormen, anderszins te overleggen, nota's te schrijven etc. Zij moeten [...] in alle openhartigheid onderling functioneel kunnen communiceren.” (Kamerstukken II 1986/87, 19 859, nr. 6, blz. 13). Onder persoonlijke beleidsopvatting wordt verstaan een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten.

De rechtbank stelt voorop dat feitelijke gegevens in een document geen persoonlijke beleidsopvattingen zijn, evenmin als een feitelijke beschrijving van gebeurtenissen. Feitelijke gegevens kunnen wel zodanig met die opvattingen zijn verweven dat het niet mogelijk is deze te scheiden. In dat geval kunnen ook die feitelijke gegevens met een beroep op dit artikel worden geweigerd.

---

¹ bijvoorbeeld uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (AbRS) 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:616

Document 1)   Verslag RWS directeurenoverleg 24 januari 2017

8.1. De rechtbank stelt vast dat dit document voor een groot deel onleesbaar is gemaakt met het argument dat deze informatie buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek valt. De rechtbank volgt de minister daarin. De onleesbaar gemaakte informatie betreft agendapunten die geen betrekking hebben op de in geding zijnde bestuurlijke aangelegenheid.

Voor zover die informatie betrekking heeft op dijken in andere regio's in Nederland, waarover eiser heeft aangegeven dat hij ook interesse heeft in die informatie, heeft de minister in het verweerschrift terecht opgemerkt dat hij heeft beslist op de Wob-verzoeken en dat eiser in zijn Wob-verzoeken niet om die informatie heeft verzocht.

De minister heeft openbaarmaking van deze informatie dan ook achterwege mogen laten.

8.2. In het document is een zin onleesbaar gemaakt op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob.

De rechtbank is van oordeel dat het verslag een document is, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob. De desbetreffende zin betreft echter een mededeling van feitelijk aard en bevat geen persoonlijke beleidsopvattingen.

Deze zin is door de minister dan ook ten onrechte niet openbaar gemaakt.

Document 2)   Nota Hoofdingenieur Zee en Delta aan DG Rijkswaterstaat 27 maart 2017

9.1. In dit document is een aantal passages onleesbaar gemaakt omdat deze buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek zouden vallen.

De rechtbank stelt vast dat de nota als onderwerp 'Thermisch gereinigde grond Perkpolder, RWS monitoring' heeft. Dat is de bestuurlijke aangelegenheid waarop het Wob-verzoek betrekking heeft en de rechtbank is reeds daarom van oordeel dat deze nota integraal binnen de reikwijdte van het Wob-verzoek valt.

De minister mocht daarom geen passages uit het document onleesbaar maken met als argument 'buiten reikwijdte Wob-verzoek'.

9.2. De minister heeft in de nota een tweetal passages onleesbaar gemaakt: een alinea met als onderwerp 'Stand van zaken' en een zin in de bijlage bij de nota.

De rechtbank is van oordeel dat de nota een document betreft, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob. Beide onderdelen bevatten informatie die op goede gronden zijn aangemerkt als 'persoonlijke beleidsopvattingen'.

De rechtbank stelt vast dat de passages geen milieu-informatie bevatten als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

De minister heeft openbaarmaking van de desbetreffende passages achterwege mogen laten.

Document 3) Mail Rijkswaterstaat aan Deltares TGG in sloten Perkpolder 15 november 2017

10. In deze e-mailwisseling is een zin onleesbaar gemaakt op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob.

Zoals onder rechtsoverweging 7 al is vermeld, wordt het interne karakter van een stuk bepaald door het oogmerk waarmee dit is opgesteld. Degene die het document heeft opgesteld, moet de bedoeling hebben gehad dat dit zou dienen voor hemzelf of voor het gebruik door anderen binnen de overheid. Ook documenten die afkomstig zijn van derden die niet tot de kring van de overheid behoren, kunnen worden aangemerkt als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad indien de documenten met dat oogmerk zijn opgesteld².

De rechtbank is van oordeel dat, hoewel Deltares geen overheidsorganisatie is, de e-mail in dit geval een document opgesteld ten behoeve van intern beraad betreft in de zin van artikel 11 van de Wob, omdat dit document met dat oogmerk is opgesteld.

De onleesbaar gemaakte zin bevat een persoonlijke beleidsopvatting en is door de minister om die reden op goede gronden niet openbaar gemaakt. Deze zin bevat geen milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Document 5) Nota Hoofdingenieur Zee en Delta aan (plv.) DG Rijkswaterstaat 27 februari 2018

11.1. In dit document is een aantal passages onleesbaar gemaakt omdat deze buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek zouden vallen.

De rechtbank stelt vast dat de nota als onderwerp 'Stand van zaken onderzoeken TGG dijk Perkpolder' heeft. Dat is de bestuurlijke aangelegenheid waarop het Wob-verzoek betrekking heeft en de rechtbank is reeds daarom van oordeel dat deze nota integraal binnen de reikwijdte van het Wob-verzoek valt.

De minister mocht daarom geen passages uit het document onleesbaar maken met als argument 'buiten reikwijdte Wob-verzoek'.

11.2. De rechtbank is van oordeel dat de nota een document betreft, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob.

De minister heeft in de nota drie passages onleesbaar gemaakt omdat deze persoonlijke beleidsopvattingen zouden bevatten. De desbetreffende passages bevatten informatie die op goede gronden zijn aangemerkt als 'persoonlijke beleidsopvattingen'. De rechtbank stelt vast dat de passages geen milieu-informatie bevatten als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

De minister heeft openbaarmaking van de desbetreffende passages achterwege mogen laten.

² bijvoorbeeld uitspraak AbRS 18 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2424

Document 6) Nota DG Rijkswaterstaat aan minister en staatssecretaris over TGG Perkpolder 9 april 2018

12. Een deel van dit document is onleesbaar gemaakt omdat dit buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek zou vallen.

De rechtbank stelt vast dat de nota als onderwerp ‘Thermisch Gereinigde Grond Perkpolder, lopend onderzoek en communicatie naar omgeving’ heeft. Dat is de bestuurlijke aangelegenheid waarop het Wob-verzoek betrekking heeft en de rechtbank is reeds daarom van oordeel dat deze nota integraal binnen de reikwijdte van het Wob-verzoek valt.

De minister mocht daarom geen passages uit het document onleesbaar maken met als argument ‘buiten reikwijdte Wob-verzoek’.

Document 7) Memo stand van staken TGG Perkpolder 11 april 2018

13. Dit document is in eerste instantie niet aan de rechtbank overgelegd, omdat dit document volgens de minister openbaar is gemaakt, behoudens de daarin vermelde persoonsgegevens. Op verzoek van de rechtbank heeft de minister het stuk alsnog overgelegd.

De rechtbank stelt vast dat het een document van drie pagina's betreft. De minister heeft daarop inderdaad aangetekend dat alleen de persoonsgegevens niet openbaar zijn gemaakt. Dat betreft de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres van de op de eerste pagina vermelde contactpersoon, en de naam van de ondertekenaar op de derde pagina. Het beroep van eiser is niet gericht tegen de geheimhouding van de persoonsgegevens. De rechtbank zal zich daarover dan ook niet uitspreken.

Wellicht ten overvloede merkt de rechtbank nog op dat eiser ter zitting heeft opgemerkt dat hij van dit document alleen de eerste pagina heeft ontvangen. De feitelijke verstrekking van de openbaar gemaakte informatie vormt echter geen onderdeel van de Wob-toetsing en de rechtbank zal zich dus ook daarover niet uitspreken. De rechtbank gaat ervan uit dat eiser bij de minister alsnog een kopie kan verkrijgen van de tweede en derde pagina van het document voor zover openbaar gemaakt.

Document 8) Agenda en verslag TGG directeurenoverleg 25 mei 2018

14. De rechtbank stelt vast dat dit document voor een groot deel onleesbaar is gemaakt met het argument dat deze informatie buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek valt. De rechtbank volgt de minister daarin voor zover het agendapunten betreft die geen betrekking hebben op de in geding zijnde bestuurlijke aangelegenheid.

Voor wat betreft het in het agendavoorstel vermelde agendapunt 6, geldt dat de rechtbank er onvoldoende van overtuigd is dat de daarin vermelde informatie buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek valt. Hetzelfde geldt voor de tabel behorend bij het in het agendavoorstel vermelde agendapunt 6.

De minister heeft openbaarmaking van die passages dan ook niet mogen weigeren met als argument dat deze informatie buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek valt. Voor wat

---

betreft de overige onleesbaar gemaakte passages geldt dat de minister openbaarmaking daarvan achterwege heeft mogen laten.

Document 9) Interne nota stand van zaken 29 mei 2018

15.1. In dit document is een tweetal passages onleesbaar gemaakt omdat deze buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek zouden vallen.

De rechtbank stelt vast dat de nota als onderwerp 'TGG Perkpolder' heeft. Dat is de bestuurlijke aangelegenheid waarop het Wob-verzoek betrekking heeft en de rechtbank is reeds daarom van oordeel dat deze nota integraal binnen de reikwijdte van het Wob-verzoek valt.

De minister mocht daarom geen passages uit het document onleesbaar maken met als argument 'buiten reikwijdte Wob-verzoek'.

15.2. De rechtbank is van oordeel dat de nota een document betreft, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob.

De minister heeft in de nota een aantal passages onleesbaar gemaakt omdat deze persoonlijke beleidsopvattingen zouden bevatten: een passage onder het kopje 'Stand van zaken' en de gehele passage onder het kopje 'Vraagstelling'.

De passage onder het kopje 'Stand van zaken' bevat informatie die op goede gronden is aangemerkt als 'persoonlijke beleidsopvattingen'. De rechtbank stelt vast dat deze passage geen milieu-informatie bevat als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

De minister heeft openbaarmaking van de betreffende passage onder het kopje 'Stand van zaken' achterwege mogen laten.

Dat geldt evenwel niet voor de informatie die onder het kopje 'Vraagstelling' is vermeld. Hieronder zijn drie vragen gesteld en onder vraag 2 staat nog een stukje informatie van feitelijke aard. De minister heeft de rechtbank er niet van kunnen overtuigen dat hierin persoonlijke beleidsopvattingen zijn vermeld.

Deze passage is door de minister dan ook ten onrechte niet openbaar gemaakt.

Document 14) Mail intern Rijkswaterstaat 10 oktober 2018

16. Dit document betreft een interne e-mailwisseling met als onderwerp 'stinkende peilbuis'. De rechtbank is van oordeel dat deze e-mail een document betreft, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob.

De rechtbank stelt vast dat de onleesbaar gemaakte zin in die e-mail een persoonlijke beleidsopvatting bevat, maar geen milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer. De minister heeft openbaarmaking van deze zin derhalve achterwege mogen laten.

Document 16) Mail intern 23 augustus 2018

17. Dit document betreft een interne e-mailwisseling met als onderwerp 'geschiedenis TGG in de dijk Perkpolder'. De rechtbank is van oordeel dat deze e-mail een document betreft, opgesteld ten behoeve van intern beraad in de zin van artikel 11 van de Wob.

De rechtbank stelt vast dat van die e-mail de slotpassage onleesbaar is gemaakt. De rechtbank stelt vast dat in die passage persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen, maar geen milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer. De minister heeft openbaarmaking van deze zin derhalve achterwege mogen laten.

Concept-rapporten

18. Ten slotte verschillen partijen nog van standpunt of de minister openbaarmaking van de concept-rapporten van Deltares heeft mogen weigeren. Concreet gaat het dan om de volgende conceptversies van de rapporten:

- rapportage 'Onderzoek naar effecten aanwezigheid van TGG in dijken van de Perkpolder';
- bijlagerapport A 'Grondwateronderzoek primaire kering Perkpolder';
- bijlagerapport B 'Milieuchemische analyses Perkpolder';
- bijlagerapport C 'Geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder'.

Niet in geschil is dat de minister de definitieve versies van deze rapporten openbaar heeft gemaakt. Eiser wil echter ook de conceptversies van deze rapporten openbaar gemaakt zien. De minister stelt zich op het standpunt dat de concepten van deze rapporten integraal moeten worden aangemerkt als 'persoonlijke beleidsopvattingen' en dat openbaarmaking daarom achterwege dient te blijven.

De rechtbank is van oordeel dat de concept-rapporten moeten worden aangemerkt als documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad. Ook hiervoor geldt dat, zoals de rechtbank hiervoor onder rechtsoverweging 10 heeft overwogen, hoewel Deltares geen overheidsorganisatie is, deze concept-rapporten met het oogmerk van intern beraad zijn opgesteld. Zoals door de minister terecht is opgemerkt, mogen concepten, voor zover deze afwijken van de definitieve versies, worden geweigerd op grond van artikel 11 van de Wob. Voor zover de concepten met de definitieve versies overeenkomen, zijn ze reeds openbaar gemaakt en is de Wob niet van toepassing. De mate waarin de concepten afwijken van de definitieve versie is in dit kader niet relevant.³

Slotoverwegingen

18. De rechtbank is op basis van het voorgaande van oordeel dat het bestreden besluit niet geheel in stand kan blijven, omdat de minister voor wat betreft bepaalde onderdelen van het bestreden besluit heeft gehandeld in strijd met het motiveringsbeginsel zoals neergelegd in artikel 7:12, eerste lid, van de Awb.

Het beroep zal daarom gegrond worden verklaard en de rechtbank zal het bestreden besluit gedeeltelijk vernietigen, namelijk voor wat betreft de motiveringsgebreken vermeld onder de rechtsoverwegingen 8.2, 9.1, 11.1, 12, 14, 15.1 en 15.2. De rechtbank ziet geen aanleiding

---

³ zie bijvoorbeeld AbRS 27 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3563

om de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand te laten en ziet geen ruimte om zelf in de zaak te voorzien. Het college zal een nieuw besluit moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak.

Er zijn geen voor vergoeding in aanmerking komende proceskosten.

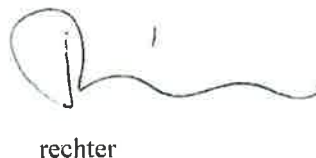
Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit gedeeltelijk, namelijk voor wat betreft de motiveringsgebreken vermeld onder de rechtsoverwegingen 8.2, 9.1, 11.1, 12, 14, 15.1 en 15.2;
- draagt de minister op een nieuw besluit te nemen op het bezwaar met inachtneming van deze uitspraak;
- draagt de minister op het betaalde griffierecht van € 174,00 aan eiser te vergoeden.

Deze uitspraak is gedaan door mr. P.H.J.G. Römers, rechter, in aanwezigheid van N.A. D'Hoore, griffier, op 2 november 2020 en openbaar gemaakt door middel van geanonimiseerde publicatie op www.rechtspraak.nl.

griffier

rechter

Afschrift verzonden aan partijen op: **05 NOV 2020**

Wat kunt u doen als u het niet eens bent met deze uitspraak?

Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

"VOOR FOTOKOPIE CONFORM"
De griffier van de rechtbank
Zeeland-West-Brabant

BIJLAGE

Wet openbaarheid van bestuur

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. [...];
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaand in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 2

1. Een bestuursorgaan verstrekt bij de uitvoering van zijn taak, onverminderd het elders bij wet bepaalde, informatie overeenkomstig deze wet en gaat daarbij uit van het algemeen belang van openbaarheid van informatie.
2. Het bestuursorgaan draagt er zo veel mogelijk zorg voor dat de informatie die het overeenkomstig deze wet verstrekt, actueel, nauwkeurig en vergelijkbaar is.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. [...]

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm.
3. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd; kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen wordt afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden

---

verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Wet milieubeheer

Artikel 19.1a

1. In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder milieu-informatie: alle informatie, neergelegd in documenten, over:
  - a. de toestand van elementen van het milieu, zoals lucht en atmosfeer, water, bodem, land, landschap en natuurgebieden met inbegrip van vochtige biotopen, kust- en zeegebieden, biologische diversiteit en haar componenten, met inbegrip van genetisch gemodificeerde organismen, en de interactie tussen deze elementen;
  - b. factoren, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen van stoffen in het milieu die de onder a bedoelde elementen van het milieu aantasten of waarschijnlijk aantasten;
  - c. maatregelen, met inbegrip van bestuurlijke maatregelen, zoals beleidsmaatregelen, wetgeving, plannen, programma's, milieuakkoorden en activiteiten die op de onder a en b bedoelde elementen en factoren van het milieu een uitwerking hebben of kunnen hebben, alsmede maatregelen of activiteiten ter bescherming van die elementen;
  - d. verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving;
  - e. kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen die worden gebruikt in het kader van de onder c bedoelde maatregelen en activiteiten;
  - f. de toestand van de gezondheid en veiligheid van de mens, met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, indien van toepassing, de levensomstandigheden van de mens, waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a bedoelde toestand van elementen van het milieu of, via deze elementen, door de onder b en c bedoelde factoren, maatregelen of activiteiten.
2. Artikel 1, aanhef en onder a, van de Wet openbaarheid van bestuur is van overeenkomstige toepassing.

Tevens per telefax: 088 – 361 02 84

Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Team bestuursrecht

Postbus 90006

4800 PA BREDA

Ons kenmerk : B.01.01-01 en 02 (gelieve altijd te vermelden)
Inzake : Hörchner / Wob
Betreft : Wob-verzoek "Stukken civieltechnische/geotechnische eigenschappen zeedijk(en) Perkpolder / veiligheid"
Kenmerk RWS : RWS-2019/26828, RWS-2019/26265, RWS-2019/29875, RWS-2019/4907, RWS-2019/4909
Producties : Producties worden nagezonden

BEROEP

Breda, 2 september 2019

Geachte rechtbank,

Hierbij stel ik, wonend te Breda, woonplaats kiezend op mijn kantoor, op eigen titel, beroep in tegen het besluit van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (namens deze de plv directeur-generaal Rijkswaterstaat) van 22 juli 2019, waarbij is beslist op het bezwaar van 19 februari 2019 betreffende de beslissingen op twee Wob-verzoeken van 19 december 2018. De in het bezwaarschrift genoemde, andere bezwaarmakers, blijven voorsnog formeel buiten de onderhavige beroepszaak.

Bij dat Wob-verzoek heb ik alle denkbare, relevante documenten opgevraagd, opgemaakt in de jaren 2016 - 2018:

"betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, en/of anderszins de veiligheid van de Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied betreffend".

Ik heb daarbij o.a. bedoeld op meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies, correspondentie, (concept-)rapporten/notities, gespreksverslagen/-notities, telefoonnotities, e-mails enz.

Om het zoekproces van de betreffende Wob-ambtenaar te vergemakkelijken heb ik, zonder mij daarbij te willen beperken, enkele zoektermen genoemd, waarmee het dossier ontsloten zou kunnen worden:

“zettingsvloeiing, waterkeringsveiligheid, bres(vloeiing), schuifvervorming, erosie, verdichting, versterkt sediment, verwekingsgevoeligheid, TGG (thermisch gereinigde grond), ATM Moerdijk, Van Oord, Perkpolder Beheer”.

Om te duiden welke organen/personen erbij betrokken zijn, heb ik aangegeven dat het gaat om documenten:

*“van/aan **Deltares** en/of **RIVM** en/of **RWS** en/of het **Ministerie van I en W** en/of **Provincie Zeeland** en/of **Gemeente Hulst** en/of het **Waterschap Scheldestromen**, dan wel van/aan **een of meerdere van hun medewerkers/ambtenaren**,”*

In het bezwaarschrift is aangegeven dat ik het onmogelijk acht dat de zeer beperkte opgave van slechts enkele ‘gevonden’ documenten bij de beslissing op de Wob-verzoeken een juiste weergave van de werkelijkheid zijn. Het heeft mij deugd gedaan om te zien dat er vervolgens bij de bestreden beslissing op bezwaar 465 extra pagina’s zijn aangetroffen en inmiddels vier rapporten zijn gepubliceerd, welke pagina’s en rapporten een beter beeld geven van het onderhavige onderwerp.

De **kern van het onderwerp** kan als volgt worden omschreven:

Rijkswaterstaat heeft in 2015 over een lengte van ongeveer twee kilometer een nieuwe, U-vormige zeedijk laten aanleggen nabij de Perkpolder/Walsoorden (Zeeland). Daarbij is op grote schaal TGG (thermisch gereinigde grond) gehanteerd. Vervolgens is gebleken dat de/het door Martens Van Oord in werkelijkheid gebruikte grond/zand niet overeenkwam met de certificaten waarmee die grond werd geleverd. In werkelijkheid is grond gebruikt met sterke, wettelijk niet toegestane verontreinigingen. In 2016 zijn te hoge waarden aangetroffen. Deze milieukundige elementen zijn in de rapportage van Deltares e.a. in 2019 definitief bevestigd op tal van meetpunten en meetmomenten. Het gaat om waarden zelfs boven de saneringsdrempels.

Uit stukken van 2015/2016 blijkt bovendien dat Rijkswaterstaat en Deltares niet kunnen instaan voor de veiligheid van het gebruikte materiaal en de houdbaarheid van de dijk. Sterker nog, men constateert dat de constructieve eigenschappen eigenlijk niet of nauwelijks bekend zijn. Daarnaast is uit onderzoek van Deltares gebleken dat de tekeningen van de aannemer niet juist zijn: er is TGG aangetroffen op plaatsen waar dat niet kon liggen; er is soms geen TGG aangetroffen op een plaats waar dat behoorde te liggen. Belangrijke mitigerende uitgangspunten, zoals dat er op alle plaatsen een onderliggende kleilaag en toplaag van 50 cm aanwezig is, blijken zich bij nader onderzoek ook in voorkomend geval niet voor te doen in de werkelijkheid.

Rijkswaterstaat is vooralsnog niet bereid om de dijk zo spoedig mogelijk te laten vervangen. Deltares stelt voor om e.e.a. zo veel mogelijk te blijven monitoren. Het is een ernstige zaak, wanneer men zich realiseert dat het hier gaat om een zeedijk, waarachter tal van mensen wonen, huizen staan, dieren leven en bedrijven zijn gevestigd. Dat geldt al des te meer als men de Zeeuwse geschiedenis (o.a. 1953) nog eens in gedachten neemt.

Grond 1: 'buiten reikwijdte'

Allereerst valt op dat belangrijke delen van een aantal verstrekte stukken fors zijn 'weggelakt'. De daarbij gegeven argumentatie van '*valt buiten de reikwijdte van het Wob-verzoek*' wordt door ondergetekende ter zake van iedere weglakking betwist.

Het gaat dan in het bijzonder om de volgende documenten, die als bijlage bij dit beroepsschrift zijn gevoegd:

1. Verslag "*Overleg TGG*" van 24 januari 2017, kennelijke opsteller Rijkswaterstaat Programma's, Projecten en Onderhoud (Middelburg)
2. Nota "*Thermisch Gereinigde grond Perkpolder, RWS monitoring*" van 27 maart 2017, gericht aan Jan Hendrik Dronkers, kennelijke opsteller Rijkswaterstaat Zee en Delta (Middelburg)
3. Brief van RWS "*Stand van zaken onderzoeken TGG dijk Perkpolder*" van 27 februari 2018, gericht aan J.H. Slootmaker, kenmerk Rws-2018/6776, kennelijke opsteller Rijkswaterstaat Zee en Delta (Middelburg), Afdelingshoofd SLU ZD
4. Nota ter informatie "*Thermisch Gereinigde Grond Perkpolder, lopend onderzoek en communicatie naar omgeving*" van 9 april 2018 van de RWS Bestuursstaf aan de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (incl. 2 bijlagen)
5. Memo "*Stand van zaken TGG Perkpolder*" van 11 april 2018 van Rijkswaterstaat Zee en Delta
6. Alle zes bijlagen behorend bij de e-mail van 25 mei 2018, 16:15 uur, onderwerp Re: TGG directeurenoverleg (bij Wob-besluit van 22 juli 2019, met kenmerk 2019/26265, genoemd/bedoeld als "Document 08")
7. Agendavoorstel Directeurenoverleg TGG, 29 mei 2018, 8:00 – 9:00 uur, te Westraven
8. Verslag Directeurenoverleg TGG van 5 oktober, 8.00 – 9.00 uur, te Westraven, kamer (hotspotruimte) 17.10
9. TGG dossier, chronologisch overzicht, 2015 - heden

Ondergetekende verzoekt uw rechtbank om iedere regel/passage die op die wijze is weggelakt te onderzoeken en daarover een eigen oordeel te vormen. Ondergetekende **betwist dat die regels/passages terecht zouden zijn weggelakt**:

1. Bedoeld is om integraal kennis te kunnen nemen van documenten die betrekking hebben op de nieuw aangelegde zeedijk en/of de gebruikte TGG en/of TGG in het algemeen.

Ik betwist dat er dan 'halverwege' aangetroffen documenten die op die materie betrekking hebben opeens regels/passages zouden zijn opgenomen, die niets met deze zaak van doen hebben, zoals RWS hier suggereert. Ook die regels/passages moeten relevant geacht worden.

Als we de documenten erbij nemen, zoals document 05 (Brief van RWS "Stand van zaken onderzoeken TGG dijk Perkpolder" van 27 februari 2018, gericht aan J.H. Slootmaker, kenmerk Rws-2018/6776, kennelijke opsteller Rijkswaterstaat Zee en Delta (Middelburg), Afdelingshoofd SLU ZD), dan kan ondergetekende niet anders concluderen dan dat dat hele document over TGG-dijk Perkpolder gaat of (anders gezegd) relevante informatie bevat. RWS maakt echter een tweetal pagina's helemaal zwart, omdat het 'slechts' zou gaan om '*TGG-gerelateerde ontwikkelingen*'.

Ondergetekende stelt dat als die informatie niet relevant was, deze niet in de betreffende documenten was opgenomen door de betreffende ambtenaar.

Voor zover er regels/passages zouden zijn weggelakt, omdat deze zien op politieke, bestuurlijke of financiële processen/gevolgen of ambtelijke verantwoordelijkheden/sancties, dan zijn die regels/passages niet minder relevant.

Voor zover er wordt gesproken over dijken in andere regio's van Nederland (zoals Bunschoten-Spakenburg), dan is dat ook relevant. Ook daar heeft Martens Van Oord ernstig verontreinigde TGG-grond geleverd in afwijking van certificaten. Zo kan het voor ondergetekende en Zeeuwse omwonenden heel belangrijk zijn om te zien welke waarden er in Bunschoten zijn aangetroffen, welke conclusies er worden getrokken (b.v. ter zake van veiligheid of het saneren van de dijk) en welke financiële aanpak wordt verkozen.

Het is onterecht en onjuist om de bespreking van dergelijke vergelijkbare gevallen/zaken opeens te kwalificeren als '*vallend buiten de reikwijdte*'. De vergelijking, het (gebrek aan een) leermoment, de (ontbrekende) verantwoordelijkheid, de onduidelijkheid omtrent bouwkundige/civil-technische/geofysische eigenschappen van TGG: het is allemaal uitermate relevant. Het onthouden van dergelijke informatie lijkt te zijn ingegeven door détournement de pouvoir, althans een onvoldoende welwillende houding ter zake van documenten die van nut zijn om o.a. de veiligheid, het milieu, de verder benodigde bestuurlijke maatregelen en de elementen van aansprakelijkheid te kunnen bepalen.

2. Bovendien komt het bij Wob-verzoeken natuurlijk zeer vaak voor dat er in documenten wordt gesproken over andere projecten/zaken/onderwerpen. Het is dan essentieel dat het bestuursorgaan een afweging maakt of die passages normaliter ook via de Wob zouden moeten worden bekend gemaakt. Die afweging ontbreekt hier volledig.

Relevant is dat een Wob-verzoek wordt ingestoken met een bepaalde formulering en dat –als ter zake van een bepaald document doel wordt getroffen- dat document gewoonweg als zodanig (integraal) wordt verstrekt. Natuurlijk behoudens de wettelijke uitzonderingsgronden, maar daar is hier niet van gebleken.

Het zou ook (voor de uitvoerende overheid, de rechter en advocaten) onredelijk en onwerkbaar zijn als bij ieder woord van een document – bij iedere zin, bij iedere passage – moet worden onderzocht of dat/die wel valt onder de reikwijdte en dat zulks dan ook per woord/zin/passage bij de rechter zou moeten worden bediscussieerd.

Grond 2: onjuiste heroverweging in bezwaar

Ondergetekende heeft in het bezwaarschrift diverse gronden aangevoerd tegen de weigering om (concept-)rapporten te verstrekken.

In de beslissing op bezwaar wordt, samengevat, gesteld dat de rapporten en concept-rapporten van Deltares integraal moeten worden aangemerkt als vallend onder de weigeringsgrond van '*interne beleidsopvattingen*'. Uitsluitend omdat RWS welwillend zou zijn, zou ik de eindrapporten hebben ontvangen – hoewel daarop geen recht zou bestaan.

Het bezwaarschrift is als bijlage bijgevoegd. Alle daarin genoemde argumenten zijn nog van toepassing en hebben als hier herhaald en ingelast te worden beschouwd.

Ter aanvulling daarop noem ik het volgende.

De stelling van RWS dat een rapport van hét onderzoeksinstituut van Nederland is op het gebied van zeeweringen (Deltares) integraal als '*interne beleidsopvatting*' zouden gelden, is ronduit bizar te noemen. Voor uw beeld: het gaat veelal over technische constatering (verkitting, verzakking, de aanwezigheid van grondlagen, overschrijding van bodembeschermingsnormen), berekeningen, tekeningen, hoogtelijnen, eb-en-vloed, aanwezig grondwater en zeewater enz.

Dat zijn aldus (zo veel mogelijk) objectieve, wetenschappelijke feiten, modellen en constatering. En dat heeft, in het Nederlandse recht, werkelijk niets met beleidsopvattingen te maken.

Het gaat zelfs niet eens over 'opvattingen', maar over feitelijk onderzoek van het milieu, de veiligheid van de dijk, van het gebied, de milieukundige waarden, de feitelijke gevaren.

Dat een ambtenaar of bewindspersoon vervolgens op enig moment zijn mening wil formuleren, is iets totaal anders.

RWS heeft werkelijk nog **geen begin van aannemelijkheid of motivering geleverd** dat bepaalde elementen van het wetenschappelijke onderzoek van Deltares een beleids-opvatting zouden zijn.

Bovendien heeft RWS al helemaal **niet aangegeven, waarom niet volstaan zou kunnen worden met een enkele weglakking**. RWS kiest ervoor om concept-rapporten en rapporten integraal te weigeren. Dat is in strijd met de Wob.

E.e.a. klemmt des te meer **nu RWS zich ook geen rekenschap heeft gegeven van het gestelde in artikel 11 lid 4 Wob**. Want in milieu-zaken geldt dat, zelfs als een opvatting al een persoonlijke beleidsopvatting zou zijn, er vervolgens een afweging moet plaatsvinden van dat belang versus het maatschappelijke belang om kennis te kunnen nemen van deze milieu-informatie. Ook deze afweging ontbreekt in het bestreden besluit.

Uit pagina 6 van het bestreden besluit (onderaan) blijkt dat de verschillen tussen concept-rapporten en definitieve rapporten vooral zijn gelegen in *'adviezen over hoe om te gaan met de (geotechnische eigenschappen van) toepassing van thermisch gereinigde grond die geen betrekking hebben op milieu-informatie'*. Dit is **een volstrekt onbegrijpelijke en onjuiste argumentatie**. Zo is de veiligheid van mensen/dieren/bedrijven, de kwaliteit van het grondwater, de kwaliteit van sloten, de lucht, de akkerbouw in het gebied enz. aan de orde. De risico's worden veroorzaakt door afval dat zogenaamd gerecycled zou zijn en zogenaamd als TGG wordt ingezet. Dat zijn **bij uitstek elementen van milieu-informatie**.

Ondergetekende blijft van oordeel dat RWS alle denkbare concept-rapporten, definitieve rapporten, meetresultaten, tabellen, tekeningen enz. had moeten verstrekken op het Wob-verzoek. Voor zover dat is geweigerd, is dat ten onrechte gebeurd.

Het gaat dan o.a., maar niet uitsluitend, om de hieronder staande inventarisatie bij het primaire besluit:

						Rijkswaterstaat Zee en Delta
Bijlage 2 Inventarislijst						Datum 19 februari 2019
						Ops kenmerk RWS-2019/4907
Nr.	Document	Beoordeling	Web	Afzender	Ontvanger	
1	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS	
2	Grond- en grondwateronderzoek dijkversterking Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS	
3	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS	
4	Geofysica op de TGG dijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS	
5	Toepassing Thermisch Gereinigde Grond in Zeedijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS	

Conclusie

Ondergetekende verzoekt u dit beroep gegrond te verklaren en verweerder op te dragen alle in dit beroepsschrift bedoelde documenten alsnog integraal te verstrekken.

Voor zover er passages zijn weggelakt, verzoekt ondergetekende uw rechtbank om deze weglakkingen te controleren en –behoudens uw andersluidende oordeel- verweerder op te dragen dat de weglakkingen worden opgeheven/verwijderd en dat de stukken zonder de betreffende weglakkingen moeten worden verstrekt.

Tevens verzoekt ondergetekende om een veroordeling ter zake van de betaalde griffierechten.

Met vriendelijke groet,

R. Hörchner | Advocaat-gemachtigde

Per fax: 0118 – 62 29 99

en per e-mail: willem.fukkink01@rws.nl

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Postbus 556

3000 AN ROTTERDAM

Ons kenmerk : B.01.01-01 (gelieve altijd te vermelden)

Inzake : Hörchner / Wob

Betreft : Wob-verzoek "Rapporten/notities Civieltechnische/geotechnische eigenschappen zeedijk(en) Perkpolder / veiligheid"

Breda, 19 december 2018

Wob-verzoek

Geachte Rijkswaterstaat,

Er bestaan ernstige vermoedens dat de vrij recent, met Thermisch Gereinigde Grond (TGG) en/of Teerhoudend Asfalt Granulaat (TAG) en klei, ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, aangelegde zeedijk(en)/zeewering(en) niet over de vereiste civieltechnische/geotechnische eigenschappen beschikken.

Milieukundige gebreken zijn (deels) benoemd in het rapport van Deltares van 18 mei 2018 met kenmerk 11200482-000-GEO-0012-y (Management-samenvatting). In dat rapport wordt benoemd dat Deltares parallel hieraan een geofysisch/civieltechnisch onderzoek heeft uitgevoerd of zou gaan uitvoeren. Aangenomen mag worden dat dit uit theoretisch/rekenkundig onderdeel en een empirisch onderdeel bestaat.

Naar ik heb begrepen, heeft Deltares het onderzoek inmiddels uitgevoerd en de bevindingen aan de uiteengezet in concept-rapporten, een definitief rapport, correspondentie (brieven/emails) en gesprekken.

Mede gezien het feit dat de waterkeringveiligheid en dus de veiligheid van mensen aan de orde is, verzoek ik op de voet van artikel 3 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) om mij zo spoedig mogelijk een afschrift te verstrekken van de volgende stukken waarover uw organisatie beschikt:

- a. Alle concepten van rapporten en notities die Deltares in 2017 en 2018 heeft opgesteld, betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein;
- b. Alle definitieve versies van de hiervoor bedoelde rapporten en notities.

Omwille van een snelle verstrekking van stukken is dit Wob-verzoek eenvoudig gehouden en ziet dit Wob-verzoek niet op correspondentie (brieven/e-mails) en andere relevante stukken. Voor de verstrekking van die laatstgenoemde stukken wordt vandaag een breder Wob-verzoek benoemd.

Ondergetekende gaat er **niet mee akkoord dat de beide Wob-verzoeken door u zouden worden samengevoegd** en gezamenlijk zouden worden afgedaan, vanwege de vertraging die zulks in de praktijk bijna altijd met zich meebrengt.

Het gaat hier om **milieu-informatie in de zin van artikel 19.1a Wet milieubeheer**. Graag zie ik deze milieu-informatie zo spoedig mogelijk, althans binnen de wettelijke termijn (artikel 6 lid 6 Wob) tegemoet.

Voor de goede orde merk ik op dat het onderhavige verzoek tamelijk eenvoudig van aard is en dat ik –gezien de dringende belangen en de te vaak voorkomende termijnoverschrijdingen door publieke organisaties - **niet akkoord zal gaan met enig uitstel**. Ook merk ik op dat u mij niet telefonisch hoeft te benaderen met een verzoek tot inperking van het Wob-verzoek of om een nadere toelichting te geven.

Ten overvloede wijs ik u o.a. op de jurisprudentie van de Raad van State (ABRvS 10 maart 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL7035) inhoudend dat o.a. namen, adressen, soorten en samenstelling van goederen/producten, aantallen transporten en andere gegevens die van belang zijn voor het toezicht, milieu-informatie betreffen die **niet** weggelakt mag worden en **verstrekt dienen te worden**.

Voor de goede orde merk ik tot slot op dat ik ermee akkoord ga dat deze stukken elektronisch worden verstrekt. Dat heeft zelfs onze voorkeur. Bestanden groter dan 10 MB zullen via WeTransfer kunnen worden aangeboden.

Reeds voorbaat dank voor de te nemen moeite.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

R. Hörchner | Advocaat

Accounting Department, Faculty of Business Administration, University of Toronto

Accounting Department, Faculty of Business Administration, University of Toronto

Accounting Department, Faculty of Business Administration, University of Toronto

Productie 2

Per fax: 0118 – 62 29 99

en per e-mail: willem.fukkink01@rws.nl

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Postbus 556

3000 AN ROTTERDAM

Ons kenmerk : B.01.01-02 (gelieve altijd te vermelden)
Inzake : Hörchner / Wob
Betreft : Wob-verzoek "Overige stukken civieltechnische/geotechnische eigenschappen zeedijk(en) Perkpolder / veiligheid"

Breda, 19 december 2018

Wob-verzoek

Geachte Rijkswaterstaat,

Er bestaan ernstige vermoedens dat de vrij recent, met Thermisch Gereinigde Grond (TGG) en/of Teerhoudend Asfalt Granulaat (TAG) en klei, ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, aangelegde zeedijk(en)/zeewering(en) niet over de vereiste civieltechnische/geotechnische eigenschappen beschikken.

Milieukundige gebreken zijn (deels) benoemd in het rapport van Deltares van 18 mei 2018 met kenmerk 11200482-000-GEO-0012-y (Management-samenvatting). In dat rapport wordt benoemd dat Deltares parallel hieraan een geofysisch/civieltechnisch onderzoek heeft uitgevoerd of zou gaan uitvoeren. Aangenomen mag worden dat dit uit theoretisch/rekenkundig onderdeel en een empirisch onderdeel bestaat.

Naar ik heb begrepen, heeft Deltares het onderzoek inmiddels uitgevoerd en de bevindingen aan de uiteengezet in concept-rapporten, een definitief rapport, correspondentie (brieven/emails) en gesprekken.

Vandaag heb ik u een beperkter Wob-verzoek doen toekomen, betreffende alle concepten en definitieve versies van rapporten en notities die Deltares in 2017 en 2018 heeft opgesteld, betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein.

Middels het onderhavige Wob-verzoek worden de overige stukken in bredere zin bij u opgevraagd:

- Alle in 2016, 2017 en 2018 opgestelde en/of verzonden correspondentie (brieven, e-mails, app's e.d.) en (gespreks/telefoon-)notities (concept en definitief)

van/aan **Deltares** en/of **RIVM** en/of **RWS** en/of **het Ministerie van I en W** en/of **Provincie Zeeland** en/of **Gemeente Hulst** en/of **het Waterschap Scheldestromen**, dan wel van/aan een of meerdere van hun **medewerkers/ambtenaren**,

betreffende de **civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en)** ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein,

en/of

anderszins **de veiligheid van de Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied betreffend**.

- Alle in 2016, 2017 en 2018 door/namens/t.b.v. voornoemde organisaties opgestelde **concept-rapporten en rapporten** (m.u.v. concept-rapporten en rapporten van Deltares in de jaren 2017 en 2018 waartoe, zoals al uiteengezet, een afzonderlijk Wob-verzoek is ingediend);
- Alle in deze jaren (door een of meerdere medewerkers/ambtenaren) van/namens/t.b.v. voornoemde organisaties in dit verband opgestelde en/of verstrekte meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies enz. Daarbij is niet relevant of deze uiteindelijk ook als bijlage, tabel of figuur zijn gebruikt bij enig (concept)rapport.

Zoektermen die u bij uw onderzoek naar de omvang en volledigheid van de door u te verstrekken stukken mogelijk zou kunnen gebruiken zijn: zettingsvloeiing, waterkeringsveiligheid, bres(vloeiing), schuifvervorming, erosie, verdichting, versterkt sediment, verwekingsgevoeligheid, TGG (thermisch-gereinigde grond), ATM Moerdijk, Van Oord, Perkpolder Beheer.

Zoals ook uiteengezet in het beperktere Wob-verzoek gaat ondergetekende er **niet mee akkoord dat de beide** vandaag bij u ingediende **Wob-verzoeken door u zouden worden samengevoegd**

en gezamenlijk zouden worden afgedaan, vanwege de vertraging die zulks in de praktijk bijna altijd met zich meebrengt.

Het gaat hier om **milieu-informatie in de zin van artikel 19.1a Wet milieubeheer**. Graag zie ik deze milieu-informatie zo spoedig mogelijk, althans binnen de wettelijke termijn (artikel 6 lid 6 Wob) tegemoet.

Voor de goede orde merk ik op dat het onderhavige verzoek tamelijk eenvoudig van aard is en dat ik –gezien de dringende belangen en de te vaak voorkomende termijnoverschrijdingen door publieke organisaties - **niet akkoord zal gaan met enig uitstel**. Ook merk ik op dat u mij niet telefonisch hoeft te benaderen met een verzoek tot inperking van het Wob-verzoek of om een nadere toelichting te geven.

Ten overvloede wijs ik u o.a. op de jurisprudentie van de Raad van State (ABRvS 10 maart 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL7035) inhoudend dat o.a. namen, adressen, soorten en samenstelling van goederen/producten, aantallen transporten en andere gegevens die van belang zijn voor het toezicht, milieu-informatie betreffen die **niet** weggelakt mag worden en **verstrekt dienen te worden**.

Voor de goede orde merk ik tot slot op dat ik ermee akkoord ga dat deze stukken elektronisch worden verstrekt. Dat heeft zelfs onze voorkeur. Bestanden groter dan 10 MB zullen via WeTransfer kunnen worden aangeboden.

Reeds voorbaat dank voor de te nemen moeite.

Met vriendelijke groet,

R. Hörchner | Advocaat

Productie 3

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE

Hörchner Advocaten
R. Hörchner
Princenhagelaan 1-B3
4813 BA Breda

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Poelendaelesingel 18
4335 JA Middelburg
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 46 00
F 0118 62 29 99
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

mr.drs. Mieke A. Ziel
senior adviseur

T 06 153 177 88
mieke.ziel@rws.nl

Ons kenmerk

RWS-2019/4907

Uw kenmerk

B.01.01-01

Bijlage(n)

2

Datum 19 februari 2019

Onderwerp Wob-verzoek "Rapporten/notities Civieltechnische/
geotechnische eigenschappen van de zeedijk(en)
Perkpolder/veiligheid

Geachte heer Hörchner,

Bij brief van 19 december 2018 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op de rapporten/notities Civieltechnische/geotechnische eigenschappen van de zeedijk(en) Perkpolder/veiligheid.

U vraagt de volgende documenten:

- Alle concepten van rapporten en notities die Deltares in 2017 en 2018 heeft opgesteld, betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalig veerplein;
- Alle definitieve versies van de hiervoor bedoelde rapporten en notities.

Wettelijk kader

Op grond van art 3 lid 1 van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie, neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid, richten tot een bestuursorgaan. Ingevolge art 3 lid 5 van de Wob wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het bestuursorgaan kan of moet openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten, indien zich één of meer van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingen of beperkingen voordoen.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 21 december 2018 (kenmerk RWS-2018/50836). In deze brief is de beslistermijn met vier weken verlengd. Op 30 januari 2019 (kenmerk RWS-2019/3078) heb ik u gemeld dat de reguliere beslistermijn van toepassing is op uw verzoek. De uiterlijke beslistermijn is daarmee 14 februari 2019 geworden.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal vijf documenten aangetroffen. Deze documenten hebben betrekking op geotechnische en geofysische analyses van de waterkering bij Perkpolder. De documenten zijn opgenomen in een inventarislijst,

die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In de inventarislijst staat per document vermeld welke grondslag van toepassing is zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek af te wijzen. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad (artikel 11)

Artikel 11, eerste lid van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is "een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten" (artikel 1, onder f, van de Wob).

Als documenten van intern beraad worden blijktens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken kunnen worden aangemerkt als documenten ten behoeve van intern beraad. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

De geselecteerde documenten moeten worden gezien als persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad. Zij zijn namelijk bedoeld voor beraadslagingen tussen ambtenaren onderling en beraadslagingen tussen ambtenaren en derden die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken, te weten de onderzoekers van Deltares. Op basis van deze vijf documenten vinden beraadslagingen plaats tussen Rijkswaterstaat en Deltares om tot een voldragen eindrapport te komen. Gelet op het bovenstaande verstrek ik daarover geen informatie.

Datum
19 februari 2019

Ons kenmerk
RWS-2019/4907

Voorts acht ik het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Op dit moment zijn er nog geen definitieve rapporten of analyses. Zoals Rijkswaterstaat bij eerdere gelegenheden heeft laten weten aan omwonenden van de waterkring in Perkpolder zullen definitieve rapporten in het eerste kwartaal van 2019 beschikbaar zijn. Documenten die niet bestaan kan ik ook niet openbaar maken.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
Hoofdingenieur-directeur Rijkswaterstaat Zee en Delta

ir. Th.F.J. van de Gazelle

Mededelingen

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u contact opnemen met de hierboven genoemde contactpersoon. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en worden gezonden aan Rijkswaterstaat Corporate Dienst, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en tenminste de volgende gegevens te bevatten:

- a. Naam en adres van de indiener
- b. De dagtekening
- c. Een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht (inclusief datum en nummer of kenmerk)
- d. De grond(en) waarom bezwaarde zich niet met dit besluit kan verenigen
- e. Indien mogelijk een kopie van het bestreden besluit.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;

- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 Inventarislijst

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
2	Grond- en grondwateronderzoek dijkversterking Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
3	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
4	Geofysica op de TGG dijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
5	Toepassing Thermisch Gereinigde Grond in Zeedijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS

Productie 4

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

De productie van Productie 4 is een proces dat bestaat uit verschillende stappen. Het begint met het verzamelen van de benodigde materialen, gevolgd door het uitvoeren van de productieprocessen. Het proces wordt afgesloten met het controleren van de kwaliteit van de producten.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE

Hörchner Advocaten
R. Hörchner
Princenhagelaan 1-B3
4813 BA Breda

Rijkswaterstaat Zee en Delta

Poelendaelesingel 18
4335 JA Middelburg
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 46 00
F 0118 62 29 99
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

mr.dr.s. Mieke A. Ziel
senior adviseur

T 06 153 177 88
mieke.ziel@rws.nl

Ons kenmerk

RWS-2019/4909

Uw kenmerk

B.01.01-02

Bijlage(n)

3

Datum 19 februari 2019
Onderwerp Wob-verzoek 'overige stukken civieltechnische
/geotechnische eigenschappen van de zeedijk(en)
Perkpolder/veiligheid

Geachte heer Hörchner,

Bij brief van 19 december 2018 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op de overige stukken civieltechnische/geotechnische eigenschappen van de zeedijk(en) Perkpolder/veiligheid.

U vraagt de volgende documenten:

- Alle in 2016, 2017 en 2018 opgestelde en/of verzonden **correspondentie** (brieven, e-mails, app's e.d.) en **(gespreks/telefoon-) notities** (concept en definitief)
Van/aan **Deltares** en/of **RIVM** en/of **RWS** en/of **het ministerie van IenW** en/of **Provincie Zeeland** en/of **Gemeente Hulst** en/of het **Waterschap Scheldestromen**, dan wel van/aan en of meerdere van hun **medewerkers/ambtenaren**, betreffende de **civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en)** ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, en/of anderszins **de veiligheid van de Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied betreffend**.
- Alle in 2016, 2017 en 2018 door/namens/t.b.v. voornoemde organisaties opgestelde **concept-rapporten en rapporten** (m.u.v. concept-rapporten en rapporten van Deltares in de jaren 2017 en 2018 waartoe, zoals al uiteengezet, een afzonderlijk Wob-verzoek is ingediend);
- Alle in deze jaren (door een of meerdere medewerkers/ambtenaren) van/namens/t.b.v. voornoemde organisaties in dit verband opgestelde en/of verstreekte **meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies** enz. Daarbij is niet relevant of deze uiteindelijk ook als bijlage, tabel of figuur zijn gebruikt bij enig (concept)rapport.

Wettelijk kader

Op grond van art 3 lid 1 van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie, neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid, richten tot een

Datum
19 februari 2019

Ons kenmerk
RWS-2019/4909

bestuursorgaan. Ingevolge art 3 lid 5 van de Wob wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het bestuursorgaan kan of moet openbaarmaking van de gevraagde informatie achterwege laten, indien zich één of meer van de in de artikelen 10 en 11 van de Wob genoemde uitzonderingen of beperkingen voordoen.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 21 december 2018 (kenmerk RWS-2018/50836). In deze brief is de beslistermijn met vier weken verlengd. Op 30 januari 2019 (kenmerk RWS-2019/3078) heb ik u gemeld dat de reguliere beslistermijn van toepassing is op uw verzoek. De uiterlijke beslistermijn is daarmee 14 februari 2019 geworden.

Inventarisatie documenten

Uw verzoek heb ik als volgt opgevat: u verzoekt om correspondentie van en aan Deltares van diverse overheidsinstanties. Deze correspondentie beperkt u inhoudelijk tot de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en of veiligheid van de zeedijk/zeewering alsmede tot de veiligheid van Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied.

Daarnaast verzoekt u om (concept)rapportages van dezelfde overheidsorganisaties, waarbij ik uitgegaan ben van dezelfde inhoudelijke beperking. Dit uitgangspunt heb ik tevens met betrekking tot uw derde verzoek gehanteerd.

Op basis van uw verzoek zijn 8 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In de inventarislijst staat per document vermeld welke grondslag van toepassing is zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Mijn navraag bij de door u genoemde instanties heeft uitgewezen dat deze instanties niet beschikken over documenten die voldoen aan uw verzoeken. Van een aantal instanties, provincie Zeeland, gemeente Hulst en het Waterschap Scheldestromen treft u de reacties hiertoe aan in bijlage 3.

Volledigheidshalve deel ik u mee dat Deltares geen bestuursorgaan is en uw verzoek ten aanzien van documenten in het bezit van Deltares derhalve niet onder de reikwijdte van de Wob valt.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek gedeeltelijk te honoreren en gedeeltelijk te weigeren door de documenten zoals weergegeven op de inventarislijst geheel of gedeeltelijk niet openbaar te maken. Een deel van uw verzoek ziet op stukken die gebruikt zijn om de concept-rapporten van Deltares tot stand te brengen, zoals meetresultaten en dergelijke. Deze vallen onder het bereik van het andere door u ingediende Wob-verzoek (uw kenmerk B.01.01-01) waar u separaat een besluit op ontvangt. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen van dit besluit.

Overwegingen

De economische of financiële belangen van de Staat

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de economische of financiële belangen van -onder meer- de Staat.

Datum
19 februari 2019

Ons kenmerk
RWS-2019/4909

De financiële belangen van de Staat worden geschaad als bekend wordt welke prijs de Staat bereid is te betalen voor diensten. Het belang van openbaarmaking van dergelijke prijzen weegt niet op tegen deze belangen.

Op grond van de belangenafweging tussen het algemeen belang van openbaarmaking en de economische of financiële belangen van de staat, komen de financiële gegevens uit het contract niet voor openbaarmaking in aanmerking. Openbaarmaking van deze gegevens zou de onderhandelingspositie van de Staat in de toekomst ernstig verslechteren.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In diverse documenten zijn namen van ambtenaren en derden opgenomen. Hoewel ambtenaren en derden in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, geldt dit in beginsel wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen van ambtenaren of personen van andere organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten.

Het vraagt een belangenafweging en daarbij spelen volgens de rechtspraak verschillende aspecten een rol, zoals de functie van de ambtenaar en de mate waarin sprake is van een publieke functie, waardoor de betrokkenen in de openbaarheid treden. Tevens is van belang de positie en verantwoordelijkheid van de betrokkene bij de taakuitoefening. Daarnaast is van belang de controleerbaarheid van de taakuitoefening. Zo worden namen van ambtenaren die krachtens mandaat stukken hebben ondertekend, openbaar gemaakt, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen. Hetzelfde geldt voor statutaire directeurs van betrokken sectorpartijen.

In de documenten zoals weergegeven op de inventarislijst staan persoonsgegevens. In dit geval betreft het namen en contactgegevens van ambtenaren en derden die geen publieke functie hebben of mandaat hebben om stukken te ondertekenen. Er is geen publiek belang bij openbaarmaking van de betreffende gegevens. Ik ben van oordeel dat het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in dit geval zwaarder weegt dan het algemene, publieke belang van openbaarheid.

De namen en persoonsgegevens waar het in de documenten om gaat die met dit besluit (deels) openbaar worden gemaakt zijn daarom onleesbaar gemaakt.

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt geanonimiseerd op rijksoverheid.nl geplaatst.

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
Hoofdingenieur-directeur Rijkswaterstaat Zee en Delta

ir. Th.F.J. van de Gazelle

Mededelingen

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u contact opnemen met de hierboven genoemde contactpersoon. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en worden gezonden aan Rijkswaterstaat Corporate Dienst, Postbus 2232, 3500 GE Utrecht.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en tenminste de volgende gegevens te bevatten:

- a. Naam en adres van de indiener
- b. De dagtekening
- c. Een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht (inclusief datum en nummer of kenmerk)
- d. De grond(en) waarom bezwaarde zich niet met dit besluit kan verenigen
- e. Indien mogelijk een kopie van het bestreden besluit.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;

- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 Inventarislijst

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1	Brief 29-03-2016, Bevestiging uitstel opleverdatum	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
2	Offerte 10-02-2017 2 ^e fase onderzoek	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub e	Deltares	RWS
3	Brief 23-02-2017 opdracht tot uitvoering 2 ^e fase onderzoek	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
4	Offerte 3-11-2017 Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
5	Opdracht 14-11- 2017 Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
6	Opdracht 7-12-2017 uitstel leverdatum Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
7	Wijziging termijn bedragen 17-04- 2018	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
8	Meerwerk 18-12- 2018	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Retouradres Postbus 2232 3500 GE Utrecht

RWS ONGECLASSIFICEERD
Deltares

Postbus 177
2600 MH Delft

Rijkswaterstaat Water,
Verkeer en Leefomgeving

Zuiderwagenplein 2
8224 AD LELYSTAD
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

F 0320 249218
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

Medewerker advisering
Kennisinkoop

Datum 29 maart 2016
Onderwerp Bevestiging uitstel opleverdatum zaaknummer 31105529

Geachte heer Venmans,

Hierbij deel ik u mede dat, met betrekking tot het project "Onderzoek thermisch gereinigde grond (TGG)" zaaknummer 31105529 de planning als volgt wijzigt:

De wijziging betreft de eindleverdatum van de eindrapportage met betrekking tot de uitvoering van de laboratoriumproeven vallende onder fase 2 en 3.
Deze leverdatum wordt gewijzigd in 13 mei 2016.
Dit naar aanleiding van uw schriftelijk verzoek dd. 17 maart 2016 met kenmerk 1220438-000-GEO-0008.

Alle overige artikelen van overeenkomst met zaaknummer 31105529 blijven ongewijzigd van kracht.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
directeur Bedrijfsvoering en Kennisinkoop
Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Ons kenmerk
RWS-2016/12983

Uw kenmerk
1220438-000-GEO-0008

Bijlage(n)

Offerte

Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving

Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum 10 februari 2017	Ons kenmerk 11200482-000-GEO-0002-	Uw kenmerk [Redacted]	Aantal pagina's 12
Contactpersoon [Redacted]	Doorkiesnummer [Redacted]	E-mail [Redacted]	
		Versie 02	

Onderwerp
Offerte 2e fase onderzoek monitoring TGG Perkpolder

Geachte [Redacted]

Hierbij doen wij u, naar aanleiding van uw offerteaanvraag met kenmerk RWS-2017/140, d.d. 3 januari 2017 onze aangepaste offerte toekomen ten behoeve van het project "2^e fase onderzoek TGG Perkpolder", zaaknummer 31126220. Deze offerte vervangt versie 01 van 31 januari 2017.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In het project Natuurcompensatie Perkpolder is een nieuwe primaire kering bij Perkpolder (Zeeuws-Vlaanderen) aangelegd.

In de nieuwe primaire keringen is in de kern, in plaats van zand, thermisch gereinigde grond (TGG) gebruikt. De kern van de waterkering is afgedekt met een laag klei van tenminste 0,8 m dik.

Uit onderzoek van Deltares in 2016 blijkt dat er sterke onzekerheden zijn over de civieltechnische aspecten (op lange termijn) en de milieutechnische aspecten van het bij Perkpolder toegepaste TGG, alsmede zorgen over personen die in aanraking gekomen zijn met het materiaal. De resultaten van dit eerste onderzoek zijn gerapporteerd in: *Analyse TGG Perkpolder, eindrapport*; kenmerk: 1220438-000-GEO-0012-jvm, d.d. mei 2016.

In overleg met PPO en HWBP is door Rijkswaterstaat WVL besloten om uitgebreider (monitorings)onderzoek door Deltares en RIVM uit te laten voeren.

Deze offerte gaat in op de uit te voeren werkzaamheden voor Deltares. Het uit te voeren onderzoek door RIVM, zal apart in opdracht van RWS uitgevoerd worden. Waar nodig en mogelijk zal, in overleg, gebruik gemaakt worden de gegevens en resultaten van Deltares.

1.2 Opdracht omschrijving en doel van het onderzoek

Uit de resultaten van het onderzoek uit 2016 blijkt, onder andere: verhoogde initiële pH, doorlatendheid van het TGG-materiaal die lager is dan wenselijk wordt geacht en mogelijke verkitting van het TGG-materiaal (met het risico op het ongewenst ontstaan van een monolitisch dijklichaam), geven aanleiding tot nader onderzoek naar de ontwikkeling op termijn van de fysische en geochemische eigenschappen van TGG op de locatie Perkpolder. Derhalve is een monitoringsplan voorgesteld ten behoeve van nader onderzoek dat nodig is om:

- 1 Te bewaken dat de aanwezigheid van TGG geen bedreiging vormt voor het functioneren van de waterkering en de veiligheid en gezondheid van de omgeving.
- 2 Te begrijpen of, hoe lang en onder welke omstandigheden TGG mogelijk een risico vormt, waarmee ook risico's van TGG op andere locaties beter kunnen worden ingeschat.

1.3 Kader van het onderzoek

Toegepast onderzoek wordt meestal uitgevoerd wegens één of meerdere daarmee samenhangende belangen. In dit geval hangt het aanvullend monitoringsonderzoek samen met de volgende belangen, te weten:

- Wat zijn de huidige en toekomstige eigenschappen van TGG op deze specifieke locatie, en wat is de invloed van toepassing van TGG in de kern van de waterkering op de waterkering zelf en op de omgeving en wat zijn daarbij de risico's. Daarbij worden in het bijzonder de eigenschappen van het TGG-materiaal onderzocht die van belang zijn om de hoogwaterbescherming enerzijds en omgevings- en milieubelangen anderzijds te bewaken.
- Kunnen op basis van de resultaten van het nadere onderzoek naar de huidige en toekomstige eigenschappen van TGG-materiaal op deze specifieke locatie algemene conclusies getrokken worden omtrent eigenschappen en risico's van TGG-materiaal bij toepassing in andere civieltechnische werken en zo ja, welke zijn deze algemene conclusies ten aanzien van de eigenschappen in dat geval?

Op basis van het eerder uitgevoerde onderzoek (2016) is voor het onderzochte materiaal in Perkpolder in eerste instantie geadviseerd om het materiaal niet toe te passen in de kern van de betreffende waterkering. In het oorspronkelijke ontwerp was voorzien in een (doorlatende) zandkern. Hoofdredeën voor het advies waren:

- Een lagere doorlatendheid dan natuurlijke grond (zand/grind) met een vergelijkbare korrelverdeling.
- Hoge sterkte, vermoedelijk veroorzaakt door verkitting met plaat- of monolietvorming tot gevolg en risico van scheurvorming wat onwenselijk is in een waterkering.
- Een sterk basische reactie in contact met zoetwater en de mogelijkheid van verspreiding van dit basische water naar de omgeving. Bij uitvoering vormt het materiaal mogelijk een arbo-risico en is gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen nodig.

Nader onderzoek met behulp van monitoring en onderzoek van water- en grondmonsters moet echter aantonen wat het gedrag op lange(re) termijn is.

2 Uit te voeren werkzaamheden

2.1 Algemeen

Voor onderhavige offerte is voorzien in het uitvoeren van de volgende werkzaamheden en onderdelen:

1 Opstellen onderzoeksplan op basis van offerteaanvraag

In overleg met de opdrachtgever zal een definitief onderzoeksplan met juiste aantallen en locaties worden vastgesteld. Daarbij bestaat de mogelijkheid om gedurende het project, mede afhankelijk van de resultaten, wijzigingen hierop aan te brengen.

2 Metingen en onderzoek (monitoring TGG Perkpolder)

Er is reeds voorzien in een concept monitoringsplan, dat besproken is met de opdrachtgever. Het plan voorziet voornamelijk in het uitvoeren van boringen en plaatsen van peilbuizen, met het doel grond- en watermonsters te analyseren, het vaststellen van de doorlatendheden en het uitvoeren van geofysisch onderzoek. Een en ander is uitgebreider beschreven in paragraaf 2.2.

3 Begeleiding uitvoering

Ten behoeve van de uitvoering zal samengewerkt worden met andere partijen, bijvoorbeeld voor het uitvoeren van de boringen. Voorzien is in de inzet en begeleiding van derden.

4 Rapportage en overall management

Voorzien is in regelmatige overleggen met Rijkswaterstaat, RIVM en/of andere partijen ten behoeve van de voortgang en de definitieve invulling van de monitoring, dan wel bijsturing van het programma op basis van de bevindingen en onderzoeksresultaten. Ook is voorzien in tussentijdse rapportages van de onderzoeksresultaten en een eindrapportage. De concept rapportages zullen met Rijkswaterstaat besproken worden.

2.2 Werkzaamheden monitoring TGG

Op hoofdlijnen zijn de in Tabel 2.1 aangegeven werkzaamheden voorzien, welke reeds besproken zijn met Rijkswaterstaat; [REDACTED] In de paragrafen volgend na de tabel worden de werkzaamheden verder toegelicht.

Activiteit (uit te voeren)	Bewaking van het functioneren van de waterkering en de veiligheid voor de omgeving	Monitoring van eigenschappen en risico's van TGG- materiaal	Monitoring op een referentielocatie
1/7 9 (kern)boringen	plaatsing peilfilters, bemonstering		plaatsing peilfilters
2/8 Peilfilters in de dijk	waterhuishouding grondwaterkwaliteit		waterhuishouding grondwaterkwaliteit
3/9 18 Ondiepe peilfilters naast de dijk (3 raaien)	grondwaterkwaliteit		grondwaterkwaliteit
4 Laboratoriumonderzoek		waterdoorlatendheid verkitting	
5/10 Geofysische metingen: crosshole tomografie per boorgat		verkitting	referentie

Activiteit (uit te voeren)	Bewaking van het functioneren van de waterkering en de veiligheid voor de omgeving	Monitoring van eigenschappen en risico's van TGG- materiaal	Monitoring op een referentielocatie
6/11 Geofysische metingen: geo-elektrisch		verkitting	referentie
12 Begeleiding werkzaamheden	begeleiding	begeleiding	begeleiding
13 Waarschuwings- en interventiewaarden	bewaking		
14 Korte interpretatie	bewaking controle van metingen, advies over metingen	controle van metingen, advies over metingen	controle van metingen, advies over metingen
15 Meer uitgebreide interpretatie		beoordeling risico's van TGG	
16 Rapportage	advies	advies	

Tabel 2.1 Overzicht van de metingen en begeleidende activiteiten, en motivatie

- 2.2.1 Bewaking van het functioneren van de waterkering en de veiligheid voor de omgeving
1. Het maken van 6 kernboringen vanaf de kruin van de dijksectie waarin TGG-materiaal is verwerkt tot 2 à 3 meter in de oorspronkelijke bodem (ter bepaling waterhuishouding en grondwaterkwaliteit).
  2. Het plaatsen van peilfilters in de gemaakte boorgaten om daarin de optredende waterstanden in het TGG-materiaal te meten en watermonsters te kunnen nemen om de chemische samenstelling van dit water te kunnen bepalen (ter bepaling waterhuishouding en grondwaterkwaliteit, minimaal 2 filters per boorgat).
  3. Het plaatsen van 18 ondiepe peilfilters in 3 raaien naast de dijk waarin TGG-materiaal is toegepast (ter bepaling grondwaterkwaliteit, 6 peilbuizen per raai).
- 2.2.2 Monitoring van eigenschappen en risico's van TGG-materiaal
4. Laboratoriumonderzoek (geotechnisch en geochemisch) uitvoeren op het TGG-materiaal dat middels kernboringen is verkregen (ter bepaling waterdoorlatendheid en verkitting).
  5. Het realiseren van geofysische metingen in de verschillende boorgaten van de dijksectie waarin TGG-materiaal is toegepast en het uitvoeren van geofysisch onderzoek van boorgat naar boorgat (borehole crosshole tomografie op basis van akoestiek en/of geo-elektrisch). Uit onderzoek van Deltares/GeoDelft op kunstmatig verkit zand is gebleken dat de geofysische eigenschappen sterk reageren op toenemende verkitting. Daarom is de techniek mogelijk ook geschikt voor TGG (ter bepaling verkitting).
  6. Het geo-elektrisch doormeten van de dijksectie met relatief hoge resolutie waarin TGG-materiaal is verwerkt. Uit onderzoek van Deltares / GeoDelft op kunstmatig verkit zand is gebleken dat geofysische eigenschappen sterk reageren op toenemende verkitting. Daarom is de techniek mogelijk ook geschikt voor TGG (ter bepaling verkitting).

2.2.3 Monitoring op een referentie locatie waar geen TGG is verwerkt.

7. Het maken van 3 boringen vanaf de kruin van een nabij gelegen dijksectie waarin geen TGG-materiaal is verwerkt tot 2 à 3 meter in de oorspronkelijke bodem (ter bepaling waterhuishouding en grondwaterkwaliteit).
8. Het afstellen van peilfilters in de gemaakte boorgaten om daarin de optredende waterstanden in de dijksectie zonder TGG-materiaal te meten en watermonsters te kunnen nemen om de chemische samenstelling van dit water te kunnen bepalen bodem (ter bepaling waterhuishouding en grondwaterkwaliteit).
9. Het plaatsen van enkele ondiepe peilfilters naast de dijk waarin geen TGG-materiaal is toegepast (ter bepaling grondwaterkwaliteit).
10. Het realiseren van geofysische metingen in de verschillende boorgaten van de dijksectie waarin geen TGG-materiaal is toegepast en het uitvoeren van geofysisch onderzoek van boorgat naar boorgat (borehole crosshole tomografie op basis van akoestiek en/of elektrisch, als referentie voor de metingen in TGG).
11. Geo-elektrische analyse van de dijksectie met relatief hoge resolutie waarin geen TGG-materiaal is verwerkt (als referentie voor de metingen in TGG).

2.2.4 Overige activiteiten

Naast de metingen dienen de volgende activiteiten te worden uitgevoerd:

12. Begeleiding werkzaamheden
13. Opstellen waarschuwings- en interventiewaarden voor de bewakingsmetingen (waterhuishouding, verkitting en grondwaterkwaliteit).
14. Uitvoeren van een korte interpretatie van de resultaten na elke meting, om te controleren of de metingen betrouwbaar zijn, om na te gaan of er afwijkend gedrag optreedt dat verdere actie nodig maakt, en om na te gaan of het meetprogramma moet worden aangepast of beëindigd. Evens zullen gegevens aangeleverd worden ten behoeve van onderzoek door RIVM over blootstelling tijdens de aanleg.
15. Uitvoeren van een meer uitgebreide interpretatie van de metingen om te beoordelen hoe lang en onder welke omstandigheden TGG een risico vormt.
16. Rapportage onderzoeksgegevens: na de eerste metingen, na 1 jaar en na 2 jaar.

In eerdere voorstellen is ook overwogen om glasvezelkabels in de dijk aan te (laten) brengen, om daarmee mogelijke rekken en (inwendige) vervormingen te meten. In overleg met RWS is echter besloten dit vooralsnog niet als optie mee te nemen. In overleg zal bekeken worden of dit mogelijk later als nog als optie meegenomen dient te worden.

Ten behoeve van vervormingen en deformaties is wel een stelpost opgenomen voor het uitvoeren van geodetische metingen op nader vast te stellen of te installeren vaste meetpunten. Hiermee is het mogelijk deformaties van het dijklichaam in de tijd vast te stellen.

2.2.5 Toelichting op de onder de punten 1 tot en met 11 vermelde onderzoeken

Algemeen:

Aanbevolen wordt om zowel onderzoek te verrichten in dijksecties waar TGG-materiaal aanwezig is, als in dijksecties waar geen TGG-materiaal aanwezig is. De reden hiervoor is dat de geotechnische en geochemische eigenschappen van TGG dermate onbekend zijn dat het aanbeveling verdient om onderzoeksresultaten te vergelijken met de eigenschappen van een nabije dijksectie waar geen TGG is toegepast in de kern van de dijk, maar zand van natuurlijke oorsprong.

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
6/12

Vandaar dat in bovenstaande opsomming verschillende punten uit de reeks 1 t/m 6 voor een dijksectie waarin TGG-materiaal aanwezig is in essentie overeenstemmen met punten uit de reeks 7 t/m 11 voor een dijksectie waarin *geen* TGG-materiaal aanwezig is.

Ad 1: Het nemen van ongeroerde monsters is nodig om over de hele dikte van de TGG de waterdoorlatendheid te bepalen en om te beoordelen of er verkitting is opgetreden. Voor het eerder uitgevoerde onderzoek (2016) zijn alleen geroerde monsters genomen. Op basis van de ervaringen die met TGG zijn opgedaan, is het maken van boorgaten in TGG-materiaal voor ongeroerde monsters geen routinematige activiteit. Dat laatste houdt mede in dat de normaliter in westelijk Nederland toegepaste boortechnieken voor onderzoek aan waterkeringen zeer waarschijnlijk ongeschikt zijn om boringen in TGG-materiaal te maken. Daarom dient uitgeweken te worden naar andere en robuustere boortechnieken. Derhalve zal extra aandacht geschonken dienen te worden aan de selectie van de booraannemer. Om de toestand en eigenschappen van het TGG-materiaal te beoordelen wordt aanbevolen om de boringen als zogenaamde kernboringen uit te voeren. De verwachting bestaat dat op deze manier ongeroerd TGG-materiaal naar boven kan worden gehaald. Op voorhand kan echter geen garantie worden gegeven, dat (ongestoorde) kernboringen ook succesvol zijn in TGG.

Ad 2 en 8: Peilfilters worden om verschillende redenen geplaatst. Enerzijds dient via de peilfilters de optredende waterstanden in de dijk gemeten te worden, om daarmee de waterhuishouding in de dijk te bepalen. Anderzijds dienen via de peilfilters grondwatermonsters te worden verkregen, die vervolgens chemisch geanalyseerd dienen te worden. Voorzien is dat de peilbuismetingen middels automatische registratieapparatuur worden uitgevoerd. Ten slotte dienen de peilfilters gebruikt te worden voor het uitvoeren van zogenaamde slug-tests. Dit zijn proeven waarbij in een korte tijdspanne een hoeveelheid water in of uit het peilfilter wordt gepompt waarna, via metingen van de waterstand, inzicht in de doorlatendheid van het materiaal wordt verkregen op een bepaalde diepte.

Ad 3 en 9: De reden om ondiepe peilfilters naast de dijk te plaatsen waarin TGG-materiaal is toegepast, is om na te gaan of water, en zo ja, met welke samenstelling, uit de dijk stroomt richting de omgeving. Voorgesteld wordt om zowel binnen- als buitendijks de chemische samenstelling van het grondwater te analyseren en te monitoren. De monitoring van het water zal ten minste geanalyseerd worden op pH, elektrische geleidbaarheid, zwavelcomponenten, zware metalen, een deelverzameling van de Poly Aromatische Koolwaterstoffen (de zogenaamde PAK-10) en een deelverzameling van de Poly Chloor Bifenyl-verbindingen (de zogenaamde PCB-7). Wellicht hoeven deze stoffen niet op alle locaties bepaald te worden.

Ad 4: Indien uit de kernboringen bruikbare ongeroerde monsters TGG-materiaal verkregen worden, dan zullen deze gebruikt worden voor onderzoek naar de waterdoorlatendheid en mogelijke verkitting.

Ad 5 en 10: Geofysische boorgatmetingen zijn nuttig om afwijkingen van hetgeen normaal is te meten. Daarnaast bieden geofysische boorgatmetingen de mogelijkheid om horizontaal het materiaal in te kijken. Voorgesteld wordt dat de boorgaten op een dusdanige afstand van elkaar geplaatst worden (circa 8 tot 10 meter) dat op verschillende plekken van boorgat naar boorgat gemeten kan worden. Op deze manier kan door het materiaal heen "gekeken" worden. Om als referentie te dienen voor de vergelijking met TGG-materiaal is er tevens in voorzien dat

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
7/12

deze metingen ook uitgevoerd worden op een dijksectie waar zand in de kern van de dijk aanwezig is.

Ad 6 en 11: Voorgesteld wordt om voorafgaand aan de boorwerkzaamheden de dijk door middel van geo-elektrisch onderzoek te analyseren. Hiermee wordt primair inzicht verkregen in de elektrische geleidbaarheid van het materiaal waaruit de dijk is opgebouwd (het poriewater in het TGG-materiaal). Secundair, en voor dit onderzoek veel meer van belang, kan mogelijk ook met behulp van deze methode plaat- en scheurvorming gedetecteerd worden. Om dit eventueel te bevestigen dient dit gecorreleerd te worden aan de visuele- en samenstellingswaarnemingen van de boorkernen die uit de boringen zijn verkregen.

Ad 7: Boringen op de referentielocatie, waar geen TGG is toegepast, zijn nodig om peilfilters in de dijk te kunnen plaatsen ten behoeve van de referentiemonitoring.

1.3. Projectorganisatie

Als projectleider van dit project is aangewezen: [REDACTED], senior adviseur dijktechnologie. De projectbegeleiding zal plaatsvinden door [REDACTED], expertise manager dijkveiligheid. Beiden zijn medewerkers van de [REDACTED].

Daarnaast zullen meer medewerkers worden ingezet, waaronder [REDACTED] adviseur/onderzoeker bij de Unit Bodem en Grondwatersystemen [REDACTED] de [REDACTED] en specialist op het gebied van milieu en uitloging. Waar nodig zullen ook andere medewerkers worden ingezet.

3 Kostenraming en planning

3.1 Uit te voeren werkzaamheden

In de kostenraming is uitgegaan van de volgende uit te voeren werkzaamheden, die grotendeels in hoofdstuk 2 zijn toegelicht:

- Opstellen onderzoeksplan op basis van offerteaanvraag.
- Metingen en onderzoek.
- Begeleiding uitvoering.
- Rapportage en overall management, inclusief overleggen.

3.2 Kostenraming

De totale kosten voor de genoemde werkzaamheden zijn geraamd op [REDACTED] exclusief btw.

Omdat een aanzienlijk deel van de werkzaamheden mede afhankelijk is van uitkomsten van de bevindingen in het veld, de monitorings- en onderzoeksresultaten, is in overleg met de heer [REDACTED] afgesproken om de kosten op basis van nacalculatie (werkelijk gemaakte kosten) te verrekenen, waarbij bovengenoemd bedrag als plafondbedrag beschouwd kan worden. De gemaakte kosten zullen 3-maandelijks gefactureerd worden. Een onderbouwing van de geraamde kosten is in de onderstaande tabel weergegeven.

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
8/12

ID	Omschrijving	type (raming of stelpost)	kosten excl. afprijzing onzekerheid	afprijzing onzekerheid in % van de kosten	kosten incl. afprijzing onzekerheid
101	contractmanagement en afstemming met subcontractors en belanghebbenden incl. opdrachtgever; plus projectmanagement tot aan start veldwerkzaamheden	raming			
201	maken 9 kernboringen, afwerken met peilfilters en afdichten met mikolit (zwelklei).	raming			
202	afvoeren uitgeboord TGG-materiaal naar afvalverwerkingsbedrijf	stelpost			
203	kwaliteitsborging veldwerk door Deltares	raming			
301	geotechnische en geochemische onderzoeken op monsters uit de boorkernen uit TGG-materiaal (uitgaande van 5 monsters per boring, totaal 45 monsters)	raming			
401	plaatsen van 3 raaien ondiepe tot maximaal MV -5 m; uitgaande van 6 peilbuizen per raai	raming			
402	3-maal grondwaterbemonstering alle ondiepe peilfilters, gevolgd door een uitgebreide chemische analyse van het grondwater door een standaard onderzoekslaboratorium	raming			
501	4-maal uitvoeren geodetische metingen op reeds bestaande geodetische punten.	stelpost			
601	monitoring grondwaterstanden gedurende 2 jaren in peilbuizen geïnstalleerd in waterkering opgebouwd uit TGG-materiaal alsmede in de peilbuizen in de waterkering op de referentielocatie waar geen TGG-materiaal is toegepast	raming			
701	geofysische metingen – cross hole tomografie en geo-elektrisch	raming			
801	rapportage werkzaamheden met betrekking tot de ID-nummers 201 tot en met 701	raming			
802	projectmanagement met betrekking tot de ID-nummers 201 tot en met 701	raming			
TOTAAL (€)					

3.3 Tarieven 2017

Op deze offerte zijn, conform de samenwerkingsovereenkomst met RWS (zie hoofdstuk 4), de volgende tarieven van toepassing voor specialistische advisering (SPA-tarieven).

Tariefgroep	Functie	SPA-tarief (2017)
A	Office medewerker	
B	Projecttechnicus	
C	Junior adviseur	
D	Adviseur	
E	Senior adviseur	
F	Expert adviseur	
G	Directeur	

De tarieven voor het jaar 2018 zullen worden geïndexeerd.

3.4 Planning

Na opdracht zal zo spoedig mogelijk gestart worden met het uitvoeren en plaatsen van de ondiepe peilbuizen. Ook zal een eerste overleg gepland worden ten behoeve van de opstart van overige werkzaamheden.

Voorzien is dat de totale monitoring een looptijd heeft van circa twee jaar, met start werkzaamheden vanaf circa januari 2017 (z.s.m. na opdrachtverlening).

Het concept-monitoringsplan bevat componenten die met een verschillende herhalingsstijd gemonitord dienen te worden. Sommige metingen kunnen automatisch quasi-continue gemeten worden, zoals bijvoorbeeld de waterstanden in de peilbuizen. Voor bijvoorbeeld het geo-elektrisch onderzoek wordt voorlopig voorgesteld om dit elke 3 maanden te herhalen gedurende 2 jaar.

Met betrekking tot bijvoorbeeld het maken van kernboringen wordt geadviseerd om na 1,5 à 2 jaar nog enkele boringen uit te voeren, om daarmee het gedrag van het TGG-materiaal op lange termijn te onderzoeken. Deze zijn nog niet in de raming voorzien.

De tijdsduur van de monitoring hangt af van de resultaten en bevindingen van de eerste onderzoeken. Indien minder langdurige of minder frequente monitoring mogelijk is dan zal dit uit de korte interpretatie van de metingen blijken. Hieruit kan ook volgen dat langduriger of frequentere monitoring noodzakelijk is. Een en ander zal in nader overleg met de opdrachtgever bepaald worden.

Op grond van onze eerste inschatting wordt voorsnog het volgende (globale) tijdschema voorgesteld.

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
10/12

Activiteit	Jaar 1				Jaar 2			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1/7 9 (kern)boringen	X						X	
2/8 Peilfilters in de dijk: waterhuishouding	continue							
3/9 Peilfilters naast de dijk: grondwaterkwaliteit	X	X	X	X	X	X	X	X
4 Laboratoriumonderzoek	X						X	
5/10 Geofysische metingen: crosshole tomografie	X	X	X	X	X	X	X	X
6/11 Geofysische metingen: geo-elektrisch	X	X	X	X	X	X	X	X
12 Begeleiding werkzaamheden	continue							
13 Waarschuwings- en interventiewaarden	X							
14 Korte interpretatie	X	X	X	X	X	X	X	X
15 Meer uitgebreide interpretatie	X							X
16 Rapportage	X			X				X

Tabel 3.1 Globaal tijdschema van de werkzaamheden

4 Algemeen

De opdracht zal worden uitgevoerd conform de voorwaarden van:

- Samenwerkingsovereenkomst KW-31078379 tussen de Stichting Deltares en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, inclusief de ARVODI-voorwaarden.
- Tevens zijn de arbeidsvoorwaarden van toepassing zoals vermeld in de wet "Arbeidsvoorwaarden Wet Aanpak Schijnconstructies (WAS)", die per 1 juli 2015 in werking is getreden.
- Facturatie zal 3-maandelijks plaatsvinden op basis van de gemaakte kosten.

De in de offerte genoemde bedragen zijn exclusief btw.
De offerte heeft een geldigheidsduur van 60 dagen.

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
11/12

Voor informatie en/of toelichting op deze offerte kunt u contact opnemen met de heer

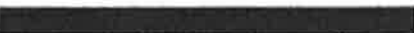

Wij vertrouwen erop u hiermee een passende aanbieding te hebben gedaan.

Hoogachtend,

Directeur

Paraaf

Bijlage(n)

- Offerteformulier RWS

Datum
10 februari 2017

Ons kenmerk
11200482-000-GEO-0002-

Pagina
12/12

Offerte van Deltares	Datum: 24-01-2017
Nummer raamovereenkomst: 31078379 d.d. 21 december 2012	
Projectnummer Water Verkeer en Leefomgeving: Zaaknummer 31126220/45...	
Projectnaam WVL: "2^e fase onderzoek TGG Perkpolder"	
Projectnummer Deltares: 11200482	
Projectnaam Deltares: 2^e fase onderzoek monitoring TGG Perkpolder	
Contactpersoon WVL en eventueel contactpersoon Regio of Beleidsdirectie: [Redacted]	
Contactpersoon Deltares: [Redacted]	
Uitwerking van te leveren producten en diensten: (Aanpak, fasering, beslismomenten, (deel)resultaten en of (deel)producten.) Afhankelijk van verloop en uitkomsten monitoring, concept-rapportages en definitieve rapportage	
Levertermijnen: Geen deelproducten. Levering deelrapportage(s) en concepten, in overleg met [Redacted]	
Kwaliteitsparagraaf: (Intern en of extern te toetsen (deel)resultaten en of (deel)producten en toetsmomenten.) Conform kwaliteitssysteem Deltares, interne review	
Projectsturing: (Overleg- en beslisstructuur.) Projectleider Deltares: [Redacted] Project medewerkers: [Redacted] e.a. Project begeleider: [Redacted] Overleg/afstemming met contactpersonen RWS: de heren [Redacted]	
Offertebedrag en betalingstermijnen: Offerte bedrag, raming: [Redacted] Betalingstermijnen, afhankelijk van deel producten en uitvoering werkzaamheden	
Ondertekening Deltares:	

Tevens per fax: 0118 – 62 29 99 (zonder producties per fax)

Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Rijkswaterstaat Corporate Dienst

Postbus 2232

3500 GE UTRECHT

Ons kenmerk : B.01.01-01 en 02 (gelieve altijd te vermelden)
Inzake : Hörchner / Wob
Betreft : Wob-verzoek "Stukken civieltechnische/geotechnische eigenschappen zeedijk(en) Perkpolder / veiligheid"
Kenmerk RWS : RWS-2019/4907 en RWS-2019/4909

BEZWAARSCHRIFT

Breda, 26 februari 2019

Geachte Minister,

De volgende personen hebben kennisgenomen van de beslissingen van de Minister van 19 februari 2019 met kenmerk RWS-2019/4907 en RWS-2019/4909 en maken hiertegen bezwaar:

1. De heer M.A. Verbrugge, wonend aan de Noordstraat 9 te Walsoorden,
2. De heer L. Verbrugge, wonend aan de Noordstraat 11 te Walsoorden,
3. De heer E.L.H.A.M. Menu, wonend aan de Oostdijk 2 te Ossensisse,
4. De heer R.M.R. de Nijs, wonend aan de Noordstraat 1 te Walsoorden,
5. De heer P. de Nijs (VOF), Kalverdijk 6, Walsoorden,
6. Ondergetekende (mr. R. Hörchner) op eigen titel,

Allen kiezen woonplaats ten kantore van ondergetekende, die in casu ook als gemachtigde zal optreden. Correspondentie vindt gezamenlijk plaats. Er hoeft dus steeds maar één exemplaar van brieven/oproepingen/besluiten enz. te worden gezonden aan het adres van ondergetekende.

Samenvatting

Bezwaarmakers 1 t/m 5, bijgestaan door bezwaarmaker 6, die dit bezwaar mede op eigen titel indient, zijn woonachtig naast of in de onmiddellijke nabijheid van de in 2015 nieuw aangelegde zeedijken, nabij Walsoorden/Perkpolder/Veerplein. Al enkele jaren is uit berichten van Deltares, RWS en RIVM op te maken dat **deze nieuwe zeedijken een gevaar vormen voor de veiligheid van het achterland en de aldaar wonende Zeeuwen**. Met de ramp van 1953 in gedachten behoeft het geen betoog wat onveilige dijken voor Zeeuwen betekenen.

De dijken zijn aangelegd met verontreinigde grond die een behandeling zou hebben ondergaan, zodanig dat de waarden binnen de wettelijke bodembeschermingsnormen zouden vallen. Die behandeling heet Thermische Reiniging en de grond wordt Thermisch Gereinigde Grond (TGG) genoemd. Of de grond de juiste behandeling heeft ondergaan, is twijfelachtig, daar waar het RIVM heeft vastgesteld dat diverse aanwezige stoffen de wettelijke normen overschrijden.

De onderhavige Wob-zaak ziet echter niet primair op de milieukundige elementen, maar op de **geofysische of civieltechnische eigenschappen van deze dijken**.

Kort gezegd, wordt er **zeker sinds 2015 gewaarschuwd** om deze TGG niet te gebruiken voor zeeweringen. Ook Deltares heeft expliciet beschreven dat er **te veel onzekerheden zijn**.

De onzekerheden en mogelijk zéér vergaande gevolgen voor de veiligheid en begroting van Rijkswaterstaat (RWS) hebben ertoe geleid dat Deltares is ingehuurd om een groot monitoringsprogramma te realiseren. Dat monitoringsprogramma heeft nu twee jaar gelopen en bezwaarmakers wensen hier alle denkbare stukken van te ontvangen. Zij hebben **een zeer spoedeisend belang bij kennisneming**.

Maar opmerkelijk genoeg wordt in de bestreden besluiten ten aanzien van bijna ieder belangrijk Deltares-rapportages gesteld dat deze zouden behoren tot de *'interne, ambtelijke beraadslaging'*. Aldus worden bijna alle relevante stukken in deze uitermate prangende zaak door RWS geheim gehouden.

Daarbij is ook nog eens door RWS miskend dat er sprake is van milieu-informatie. Aldus is niet het juiste wettelijke kader toegepast.

Voorts is de inventarisatie van RWS allesbehalve compleet. Blijkens de inventarislijsten zijn er opvallend weinig documenten gevonden over deze ernstige kwestie. Bezwaarmakers stellen dat de bestreden besluiten dan ook niet alleen inhoudelijk onjuist zijn, maar ook (volstrekt) incompleet.

Aanleiding

In de HWBP Kansenscan Kennis en Innovatie 2015 zijn tal van innovaties onderzocht, waaronder “18. Thermisch gereinigde grond (TGG)”. Geconcludeerd werd:

*“Toepassing van TGG binnen dijkversterkingsprojecten kan alleen dan gerealiseerd worden als er geen extra of onbekende risico’s zijn ten aanzien van de functionaliteit en het gedrag van TGG, ook op langere termijn. (...) Op dit moment zijn er echter **nog te veel risico’s om het materiaal als dijkmateriaal toe te passen.** (...) Innovator: “Toon aan dat ook op lange termijn de duurzaamheid en sterkte eigenschappen voldoende zijn. Maak inzichtelijk onder welke condities toepassing van TGG binnen projecten als grondstof kan worden geaccepteerd door betreffende beheerders”.*

In weerwil van deze conclusies/waarschuwingen is Rijkswaterstaat in 2015 aangevangen met de aanleg van enkele nieuwe zeedijken nabij Walsoorden/Perkpolder, welke nodig waren in verband met de ontpoldering aldaar. Die ontpoldering hield verband met de Derde Verdieping van de Westerschelde van 2008 en daarna.

In 2016 heeft Deltares gerapporteerd:

“De TGG-TAG heeft een aantal eigenschappen die afwijken van die van natuurlijke grond met vergelijkbare korrelgrootteverdeling. Zo is de doorlatendheid lager, de sterkte hoger, en is het materiaal basischer (de pH) is hoger en reactief.

*Vanuit constructief oogpunt is **de doorlatendheid lager dan wenselijk.***

De hoge sterkte is het gevolg van verkitting en kan leiden tot een monolitisch dijklichaam, met het risico van scheurvorming en het ontstaan van gipslenzen. Dit is niet wenselijk.

*Met name na contact met zoet water reageert het materiaal sterk basisch. Dit basisch water kan zich verspreiden naar de omgeving en schade toebrengen aan bodem, water, flora en fauna en mensen. Ook vormt het materiaal bij de uitvoering **een Arbo-risico.***

Vanwege de aanwezigheid van calciumoxide is het materiaal reactief. Naar verwachting zullen het verkittingspotentieel, uitloging en hoge pH nog geruime tijd aanwezig zijn.

Wij adviseren vanwege de lage doorlatendheid, hoge sterkte, hoge pH en reactiepotentieel de TGG-TAG niet toe te passen in waterkeringen.

Voor de bestaande toepassing in het project Perkpolder adviseren wij om door monitoring meer inzicht te krijgen in de kans op ongewenste gebeurtenissen (...)

De Rijksoverheid meldt in de "*Factsheet Thermisch Gereinigde Grond*"

(<https://www.bodemrichtlijn.nl/Bibliotheek/bodemsaneringstechnieken/d-verwerken-van-grond/d2-thermische-reiniging/factsheet-thermische-reiniging-grond>) het volgende:

*"Thermisch gereinigde grond blijkt een **lagere stijfheid** te hebben dan ongereinigde grond. Dit kan gevolgen hebben voor de toe te passen verhardingsconstructie. Door het soms hoge gehalte aan deeltjes <63 mm is het materiaal **veel gevoeliger voor vocht** (verpapping na regenval). Dit is te ondervangen door het materiaal na aanvoer direct te verwerken en te verdichten.*

4.2.2 Kwaliteitsborging

*In de praktijk blijken keuringsmethoden voor (gereinigde) grond te worden toegepast waarvan **onbekend is in welke mate ze een representatief beeld geven** van de feitelijke kwaliteit van de (gereinigde) grond."*

Het RIVM heeft in mei 2018 een milieukundig rapport uitgebracht genaamd "*Risicobeoordeling van het gebruik van thermisch gereinigde grond in Perkpolder (Zeeland)*" RIVM Rapport 2018-0063 E. Brand et al. "Daar staat o.a. het volgende geschreven:

Samenvatting: "(...) Na aanleg van de zeekering ontstonden er vragen over de **civieltechnische stabiliteit van de kering** en de eventuele consequenties voor de gezondheid van omwonenden en het milieu. (...)

Uit het milieukundig onderzoek blijkt dat de thermisch gereinigde grond die is toegepast in Perkpolder, hogere concentraties metalen, anorganische stoffen en organische stoffen bevat dan de direct omliggende bodem naast de dijk."

Pag. 15: "*In 2016 ontstond ongerustheid bij de waterkeringsbeheerder Rijkswaterstaat (RWS) met betrekking tot de toegepaste TGG in termen van mogelijk ongewenste effecten op milieu en gezondheid en ook de langetermijneffecten van dit materiaal op de functionaliteit en het waterkerende vermogen van de waterkering. RWS heeft daarop **Deltares** gevraagd om een verkennend analytisch en civieltechnisch onderzoek uit te voeren op de bij Perkpolder toegepaste TGG. Dit onderzoek is eind 2015 afgerond en gerapporteerd in 2016. Hieruit bleken onzekerheden te bestaan over de **civieltechnische aspecten** (op de lange termijn) als ook de milieuhygiënische aspecten."*

Op 10 februari 2017 heeft Deltares een offerte uitgebracht, ten bedrage van € 807.062,00, die op 23 februari 2017 door RWS is geaccepteerd. Het project heette "2^e fase onderzoek monitoring TGG Perkpolder".

Op 3 november 2017 heeft Deltares een aanvullende offerte uitgebracht (bedrag onbekend) voor het project "*Faalkansberekening waterkering G Perkpolder*", ziend op "*het bepalen van de hydraulische randvoorwaarden ten behoeve van de probabilistische berekeningen van de faalkans*" en "*het afleiden van de toelaatbare faalkans*".

RWS rapporteert op 18 december 2018 dat *'door het unieke en specifieke karakter van dit onderzoek'* de werkzaamheden tot meerwerk hebben geleid (bedrag niet bekend).

Uit e-mails is gebleken dat niet alleen RWS, maar ook de Gemeente Hulst en het Waterschap Scheldestromen op de hoogte zijn gehouden van de ontwikkelingen en dat zij bekend zijn geworden met de door Deltares in casu opgestelde rapporten en concept-rapporten.

Uit de offerte van 10 februari 2017 van Deltares blijkt dat:

1. het project twee jaren zou beslaan (Q1-2017 tm Q4-2018);
2. een drie rapportages zouden worden opgesteld (na Q1-2017, Q4-2017 en Q4-2018);
3. een interpretatie zou worden verstrekt in Q1-2017 en Q4-2018;
4. er een continue korte interpretatie en begeleiding zou plaatsvinden;
5. er continue geofysische metingen zouden plaatsvinden;
6. er twee laboratorium-onderzoeken zouden plaatsvinden (Q1-2017 en Q3-2017);
7. er negen kernboringen zouden plaatsvinden (Q1-2017 en Q3-2018);
8. continue onderzoeken met peilfilters in en naast de dijk zouden plaatsvinden mbt de waterhuishouding en de grondwaterkwaliteit.

Deltares heeft in de offerte e.e.a. als volgt toegelicht:

*"Uit onderzoek van Deltares in 2016 blijkt dat **er sterke onzekerheden zijn over de civiel technische aspecten** (op lange termijn) en de milieutechnische aspecten van het bij Perkpolder toegepaste TGG, alsmede zorgen over personen die in aanraking gekomen zijn met het materiaal. (...)*

*1.2. (...) Uit de resultaten van het onderzoek uit 2016 blijkt, o.a.: verhoogde initiële pH, doorlatendheid van het TGG-materiaal die lager is dan wenselijk wordt geacht en mogelijke verkitting van het TGG-materiaal (met **het risico op het ongewenste ontstaan van een monolithisch dijklichaam**), geven aanleiding tot nader onderzoek naar de ontwikkeling op termijn van de fysische en geochemische eigenschappen van TGG op de locatie Perkpolder.*

Derhalve is een monitoringsplan voorgesteld ten behoeve van nader onderzoek dat nodig is om:

- 1. **Te bewaken dat de aanwezigheid van TGG geen bedreiging vormt** voor het functioneren van de waterkering en veiligheid en gezondheid van omgeving.*
  - 2. **Te begrijpen of, hoe lang en onder welke omstandigheden TGG mogelijk een risico vormt,** waarmee ook risico's van TGG een andere locaties beter kunnen worden ingeschat. (...)*
- 2.2.2. (...) Uit onderzoek van Deltares/GeoDelft op kunstmatig verkit zand is gebleken dat de **geofysische eigenschappen sterk reageren op toenemende verkitting**. Daarom is de techniek mogelijk ook geschikt voor TGG (ter bepaling verkitting).*
- 2.2.5. (...) Aanbevolen wordt om zowel onderzoek te verrichten in dijksecties waar TGG-materiaal aanwezig is als in een dijksecties waar geen TGG-materiaal aanwezig is. De reden hiervoor is dat de **geotechnische en geochemische eigenschappen van TGG dermate onbekend zijn** dat*

het aanbeveling verdient om onderzoeksresultaten te vergelijken met de eigenschappen van een nabije dijksectie waar geen TGG is toegepast in de kern van de dijk, maar zand van het natuurlijke oorsprong.

*Ad 1: Het nemen van onaangeroerde monsters is nodig om over de hele dikte van de TGG de waterdoorlatendheid te bepalen en om te beoordelen of er verkitting is opgetreden. Voor het eerder uitgevoerde onderzoek (2016) zijn alleen geroerde monsters genomen. Op basis van de ervaringen die met TGG zijn opgedaan, is het maken van boorgaten in TGG-materiaal voor ongeroerde monsters geen routinematige activiteit. Dat laatste houdt mede in **dat de normaliter in westelijk Nederland toegepaste boortechnieken voor onderzoek aan waterkeringen zeer waarschijnlijk ongeschikt zijn om boringen in TGG-materiaal te maken.***

(...)

*Ad 6 en 11: Voorgesteld wordt om **voorafgaand aan de boorwerkzaamheden de dijk door middel van geo-elektrisch onderzoek te analyseren.** Hiermee wordt primair inzicht verkregen in de elektrische geleidbaarheid van het materiaal waaruit de dijk is opgebouwd (het poriewater in het TGG-materiaal). Secundair, en voor dit onderzoek **veel meer van belang, kan mogelijk ook met behulp van deze methode plaat- en scheurvorming gedetecteerd worden.** Om dit eventueel te bevestigen dient dit gecorreleerd te worden aan de visuele- en samenstellingswaarnemingen van de boorkernen die uit de boringen zijn verkregen."*

Wettelijk kader

RWS heeft bij haar ontvangstbevestiging van 21 december 2018 erkend dat er sprake is van een Wob-verzoek dat ziet op **milieu-informatie**. Nadat de (kortere) wettelijke beslistermijn omtrent milieu-informatie was verstreken, heeft een andere medewerker van RWS zich opeens op het standpunt gesteld dat 'gebleken was' dat de aanwezige documenten betrekking hebben op 'geotechnische en civieltechnische aspecten'. Daarmee zou er geen sprake (meer) zijn van milieu-informatie, maar van andersoortige informatie. Om die reden zou een langere beslistermijn gelden. Nadat ook die termijn is verstreken, heeft RWS de bestreden besluiten pas genomen. Daarin wordt zelfs in het geheel niet meer ingegaan op het feit dat er sprake is van milieu-informatie.

Dat er sprake is van milieu-informatie staat echter vast, daar waar artikel 19.1a Wet milieubeheer (Wm) bepaalt:

"1. In dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder milieu-informatie: alle informatie, neergelegd in documenten, over:

*a. **de toestand van elementen van het milieu**, zoals lucht en atmosfeer, **water, bodem, land**, landschap en natuurgebieden met inbegrip van vochtige biotopen, **kust- en zeegebieden**, biologische diversiteit en haar componenten, met inbegrip van genetisch gemodificeerde organismen, en de **interactie tussen deze elementen**;*

b. factoren, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen van stoffen in het milieu die de onder a bedoelde elementen van het milieu aantasten of waarschijnlijk aantasten;

c. maatregelen, met inbegrip van bestuurlijke maatregelen, zoals beleidsmaatregelen, wetgeving, plannen, programma's, milieuakkoorden en activiteiten die op de onder a en b bedoelde elementen en factoren van het milieu een uitwerking hebben of kunnen hebben, alsmede maatregelen of activiteiten ter bescherming van die elementen;

d. verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving;

e. kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen die worden gebruikt in het kader van de onder c bedoelde maatregelen en activiteiten;

f. de toestand van de gezondheid en veiligheid van de mens, met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, indien van toepassing, de levensomstandigheden van de mens, waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a bedoelde toestand van elementen van het milieu of, via deze elementen, door de onder b en c bedoelde factoren, maatregelen of activiteiten."

Artikel 11 Wob

- 1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.*
- 2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.*
- 3. (...)*
- 4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.*

Gronden

Bezwaarmakers hebben een groot belang bij kennisneming van de stukken die thans door RWS geheim worden gehouden. Dat geldt bovendien niet alleen voor henzelf. Het gaat om bredere maatschappelijke belangen. Primair gaat het natuurlijk **om de veiligheid van de Zeeuwen, maar ook om anderen**, daar waar TGG op meerdere plaatsen in Nederland in dijken is gebruikt (zoals bij Bunschoten-Spakenburg). Ook is het belang bij **controle op de democratische rechtsorde** en de

noodzaak tot transparantie relevant, daar waar kennelijk doelbewust door RWS deze dubieuze TGG is gebruikt, terwijl men daaraan voorafgaand al was gewaarschuwd door deskundigen voor de gevaren en de onbruikbaarheid van het materiaal.

Dat RWS zelfs cijfermatige, civieltechnische gegevens (monsternemingen, elektrotechnische gegevens) **integraal geheim** wenst te houden omdat 'alles' zou vallen onder de beperking van 'interne beleidsopvattingen' is **een volstrekt onbegrijpelijk en onhoudbaar standpunt**.

Bovendien blijkt RWS het voorgeschreven (beperkttere) **afwegingskader van artikel 11 lid 4 Wob niet te hebben toegepast**. De belangen van milieu-informatie zijn namelijk zo groot (zoals o.a. erkend in het Verdrag van Aarhus) dat er voor geheimhouding van interne beleidsopvattingen in beginsel helemaal geen plaats is. Maar ook heeft RWS niet eens stilgestaan bij de mogelijkheid om eventueel gevoelige beleids-elementen weg te lakken. Ook in die zin zijn de bestreden besluiten niet alleen onjuist maar ook onvoldoende gemotiveerd.

Voorts merken bezwaarmakers op dat **Deltares zelf geen ambtelijk instituut is**. Het gaat hier dus ook helemaal niet – zoals RWS lijkt te suggereren – om *'standpunten van ambtenaren zelfstandig te betrekken in de publieke discussie'*. Hooguit gaat het om **stukken die daarna gebruikt zouden kunnen worden voor een interne beraadslaging**. Dát zouden wellicht stukken van beraadslaging en beleidsvorming kunnen zijn. Technische, cijfermatige en meetgegevens omtrent de objectieve, civieltechnische samenstelling/eigenschappen/veiligheid van zeedijken **zijn dat zelf hoe dan ook niet**.

Voorts is Deltares het enige instituut in Nederland dat deskundig is op het gebied van zeeweringen/zeedijken. Wanneer zelfs al de civieltechnische bevindingen van Deltares omtrent de veiligheid van dijken geheim gehouden wordt, omdat hierop vervolgens beleidsmatige beslissingen zouden kunnen worden gebaseerd, houdt dit in dat er **voor de Nederlandse bevolking geen bereikbare weg meer zou openstaan om bekend te worden met analyses rond de veiligheid van onze dijken**. Anders gezegd, bij gebreke aan alternatieve bronnen wordt hiermee iedere vorm van inzicht van de Nederlandse bevolking ontnomen en het gerechtvaardigde, maatschappelijke belang om kennis te kunnen nemen omtrent documenten die zien op hun veiligheid tegen overstromingen ondergraven.

Bezwaarmakers begrijpen dat ambtenaren en bewindslieden die betrokken zijn geweest bij de (onverantwoorde) keuzes om TGG te gebruiken voor de aanleg van zeeweringen, deze zaak, bijvoorbeeld vanwege hun eigen rol in dezen, als uitermate gevoelig ervaren. Zulks is echter geen belang in de zin van de Wob om deze milieu-informatie (integraal) te kunnen achterhouden. In tegendeel, de samenleving heeft er een dringend belang **bij dat hier 'de onderste steen boven**

komt', de onveiligheid per omgaande wordt beëindigd en vergelijkbare situaties in de toekomst worden voorkomen.

Een minder prangend punt, maar desalniettemin vermeldenswaard is dat **RWS ten onrechte financiële gegevens heeft weggelakt**, stellend dat *"de financiële belangen van de Staat worden geschaad als bekend wordt welke prijs de Staat bereid is te betalen voor diensten"*. Ten eerste is het in dit verband vreemd dat RWS niet heeft weggelakt dat het eerste monitoringsonderzoek van Deltares is geoffreerd voor € 807.062,00 en daarna hoger is uitgevallen vanwege meerwerk. Maar belangrijker: RWS doet ten onrechte een beroep op deze uitzonderingsgrond. Uit artikel 10 lid 5 Wob valt op te maken dat een beroep op artikel 10 tweede lid, aanhef en onder b Wob (economische belangen) eigenlijk alleen speelt in geval van *'handelingen met een vertrouwelijk karakter'*. De onderzoeken van Deltares kwalificeren niet als *'handelingen met een vertrouwelijk karakter'* maar juist als onderzoeken die uiteindelijk bedoeld zijn om openbaar te worden en in alle openheid beslissingen te kunnen nemen over het weghalen/verbeteren/aanpassen van de zeedijken.

Daarnaast wijzen bezwaarmakers erop dat artikel 19.1a Wm nu juist als milieu-informatie noemt:

"e. kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen die worden gebruikt in het kader van de onder c bedoelde maatregelen en activiteiten".

Daaruit blijkt dat niet alleen de kostprijs van bepaalde diensten, maar ook de bredere kosten-baten-analyses in beginsel juist ter kennis van de samenleving behoren te worden gebracht. De afweging tussen reparatiekosten en zeer langdurige monitoringskosten enerzijds en de kosten van het vervangen van de zeedijken is daarbij bijvoorbeeld een zeer wezenlijke.

Ten slotte is er sprake van een onderhandse opdracht aan het enige instituut in Nederland dat hieromtrent deskundigheid bezit en in deze zin een monopolie bevat. Voor dat instituut is het niet bepaald een geheim wat RWS aan hen heeft bepaald. Er is ook geen sprake van een aanbesteding en daarmee samenhangende belangen om een bepaalde prijs niet bekend te maken. Kortom, tot de te publiceren milieu-informatie horen ook de kosten die RWS nu heeft gemaakt. Die kosten behoren bij het kosten-baten-inzicht (d.w.z. de keuze om de dijken niet te verwijderen en de situatie middels monitoring gedurende enkele jaren aan te zien).

Welke stukken?

In de bestreden besluiten worden niet alle stukken genoemd die bij RWS aanwezig zijn of verwacht mogen worden aanwezig te zijn.

Gevraagd is o.a. om:

- Alle in 2016, 2017 en 2018 opgestelde en/of verzonden correspondentie (brieven, e-mails, app's e.d.) en (gespreks/telefoon-)notities (concept en definitief) van/aan **Deltares** en/of **RIVM** en/of **RWS** en/of **het Ministerie van I en W** en/of **Provincie Zeeland** en/of **Gemeente Hulst** en/of **het Waterschap Scheldestromen**, dan wel van/aan een of meerdere van hun **medewerkers/ambtenaren**.
- **Rapporten en concept-rapporten (...)**
- Alle in deze jaren (door een of meerdere medewerkers/ambtenaren) van/namens/t.b.v. voornoemde organisaties in dit verband opgestelde en/of verstrekte meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies enz. Daarbij is niet relevant of deze uiteindelijk ook als bijlage, tabel of figuur zijn gebruikt bij enig (concept)rapport.

In reactie hierop levert RWS alleen acht documenten aan betreffende de meest officiële correspondentie inzake de offerte-fase en de opdrachtverlening.

Het is volstrekt onaannemelijk dat RWS en de andere genoemde instanties/ambtenaren niet ook hebben gesproken met Deltares en/of onderling. En al zeker daar waar het gaat om een periode van maar liefst drie jaar.

In die periode van drie jaren moeten/moet:

1. er **vergaderingen en gesprekken** hebben plaatsgevonden;
2. ook formeel of informeel met elkaar **gemaild zijn**;
3. ambtenaren van RWS **notities hebben opgesteld** voor hun leidinggevend en/of ambtsdragers en/of politici;
4. er **kostenberekeningen** zijn opgesteld (b.v. monitoren vs verwijderen van de dijken);
5. er informatie over het **gebruik van TGG** zijn vergaard/opgesteld;
6. de kwestie door ambtenaren van RWS **geanalyseerd zijn**;
7. er **analyses en notities** zijn opgesteld die zien op deze zeedijken bij Walsoorden/Perkpolder/Veerplein: waaronder hun civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of de veiligheid van deze zeedijk(en)/zeewering(en).

In deze periode moeten er ook anderszins meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies door de genoemde instanties/organisaties/ambtenaren zijn opgesteld of ontvangen. Dergelijke gegevens worden ook in het geheel niet genoemd in de bestreden besluiten.

De volgende opgave van RWS in besluit RWS-2019/4909 is aldus geenszins compleet en daarmee is geen correct besluit op het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-02 genomen.

					Datum 19 februari 2019 Oms kenmerk RWS-2019/4909
Bijlage 2 Inventarislijst					
Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1	Brief 29-03-2016, Bevestiging uitstel opleverdatum	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
2	Offerte 10-02-2017 2 ^e fase onderzoek	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub e	Deltares	RWS
3	Brief 23-02-2017 opdracht tot uitvoering 2 ^e fase onderzoek	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
4	Offerte 3-11-2017 Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
5	Opdracht 14-11-2017 Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
6	Opdracht 7-12-2017 uitstel leverdatum Faalkansberekening	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
7	Wijziging termijn bedragen 17-04-2018	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares
8	Meerwerk 18-12-2018	Gedeeltelijk openbaar	10 2 ^e lid sub b 10 2 ^e lid sub e	RWS	Deltares

Of de opgave in het besluit met kenmerk RWS-2019/4907 wel compleet is, kunnen bezwaarmakers niet nagaan. Ten aanzien van die documenten zijn zij van oordeel dat deze veelal objectieve, rekenkundige, monitoringsrapporten hoe dan ook, zoals hiervoor al beschreven, niet geheim gehouden kunnen worden. Sterker nog, wanneer zelfs zulke deskundigenrapporten over de toestand van het milieu en de waterveiligheid al geheim gehouden kunnen worden met het begrip '*intern beraad*', zou dit betekenen dat dit voortaan voor ieder document geldt dat in opdracht van de overheid is opgesteld. Daarmee zouden de rechten van het Verdrag van Aarhus en de Wob in belangrijke mate illusoir worden.

					Rijkswaterstaat Zee en Delta Datum 19 februari 2019 Oms kenmerk RWS-2019/4907
Bijlage 2 Inventarislijst					
Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
2	Grond- en grondwateronderzoek dijkversterking Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
3	Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
4	Geofysica op de TGG dijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS
5	Toepassing Thermisch Gereinigde Grond in Zeedijk Perkpolder	Niet openbaar	11	Deltares	RWS

Conclusie

Om bovenstaande redenen verzoeken bezwaarmakers u om de bestreden besluiten per omgaand te herroepen en alsnog alle bedoelde documenten te verstrekken.

Bovendien verzoeken zij u om - zo spoedig mogelijk en niet pas bij de beslissing op bezwaar – een aanvullend onderzoek te doen naar de documenten die bezwaarmakers hebben bedoeld op te vragen bij Wob-verzoek B.01.01-02 en waarop bij besluit RWS-2019/4909 geenszins een correcte en volledige inventarislijst is verstrekt. Uw beslissing op bezwaar dient ook betrekking te hebben op al die tot heden missende stukken (die hierboven op pagina 10 zijn geduid).

Bezwaarmakers verzoeken u voorts om een vergoeding van de kosten van professionele rechtsbijstand.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'R. Hörchner', with a long horizontal stroke extending to the right.

R. Hörchner | Advocaat

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Productie 6

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Retouradres: Rijkswaterstaat | Postbus 2232 | 3500 GE Utrecht

RWS INFORMATIE
Hörchner Advocaten
dhr. mr. R. Hörchner
Princenhagelaan 1-B3
4813 DA Breda

**Rijkswaterstaat Corporate
Dienst**

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088 797 11 11
F
kcc@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Janneke Bergstra
juridisch adviseur

T 06 11 72 84 41
janneke.bergstra@rws.nl

Kenmerk
RWS-2019/26828

Uw kenmerk
B.01.01-01 en 02

Bijlagen
Inventarislijst en documenten

Datum 22 juli 2019
Onderwerp Beslissing op bezwaar Wob-besluiten TGG Zeedijken
Perkpolder

Geachte heer Hörchner,

Op 27 februari 2019 heeft u, mede namens de heren M.A. Verbrugge, L. Verbrugge, E.L.H.A.M. Menu, R.M.R. de Nijs en P. de Nijs, bezwaar gemaakt tegen twee besluiten van 19 februari 2019 met kenmerken RWS-2019/4907 en RWS-2019/4909. Met die besluiten heb ik beslist op door u ingediende verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) om openbaarmaking van informatie over de toepassing van thermisch gereinigde grond op de zeedijken bij Perkpolder in de gemeente Hulst.

Hierbij beslis ik op uw bezwaar.

Besluit

De bezwaren, voor zover ingediend namens de heren M.A. Verbrugge, L. Verbrugge, E.L.H.A.M. Menu, R.M.R. de Nijs en P. de Nijs verklaar ik niet-ontvankelijk.

Ik verklaar uw bezwaar gegrond en ik beslis tot nadere openbaarmaking van documenten, zoals hieronder omschreven.

Uw verzoek om kostenvergoeding wijs ik af.

Voor een nadere motivering verwijs ik naar het onderdeel "Beoordeling".

Uw Wob-verzoeken van 19 december 2018

Op 19 december heeft u twee Wob-verzoeken ingediend met kenmerken B.01.01-01 en B.01.01-02.

In het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-01 (hierna: Wob-verzoek 1) heeft u gevraagd om openbaarmaking van alle concepten en definitieve versies van rapporten en notities die Deltares in 2017 en 2018 heeft opgesteld, betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein.

Kenmerk

RWS-2019/26828

Ons kenmerk

RWS -2019/26265

In het Wob-verzoek met kenmerk B.01.01-02 (hierna: Wob-verzoek 2) heeft u verzocht om:

- Alle in 2016, 2017 en 2018 opgestelde en/of verzonden correspondentie (brieven, e-mails, app's e.d.) en (gespreks/telefoon-)notities (concept en definitief) van/aan Deltares en/of RIVM en/of RWS en/of het Ministerie van I en W en/of Provincie Zeeland en/of Gemeente Hulst en/of het Waterschap Scheldestromen, dan wel van/aan een of meerdere van hun medewerkers/ambtenaren, betreffende de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijk(en)/zeewering(en) ter hoogte van de Perkpolder/Walsoorden en het voormalige veerplein, en/of anderszins de veiligheid van de Perkpolder/Walsoorden en achterliggend gebied betreffend;
- Alle in 2016, 2017 en 2018 door/namens/t.b.v. voornoemde organisaties opgestelde conceptrapporten en rapporten (m.u.v. concept-rapporten en rapporten van Deltares in de jaren 2017 en 2018);
- Alle in deze jaren (door een of meerdere medewerkers/ambtenaren) van/namens/t.b.v. voornoemde organisaties in dit verband opgestelde en/of verstreekte meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies enz.

Verloop van de procedure

Bij brieven van 19 december 2018 heeft u, zoals hierboven beschreven, verzocht om openbaarmaking van informatie op grond van de Wob.

Bij brieven van 1 februari 2019 heeft u mij in gebreke gesteld wegens het uitblijven van de beslissingen op de verzoeken.

Bij afzonderlijke besluiten van 19 februari 2019 heb ik beslist op verzoek 1 (met kenmerk RWS-2019/4907, hierna: bestreden besluit 1) en verzoek 2 (met kenmerk RWS-2019/4909, hierna: bestreden besluit 2) tezamen de bestreden besluiten). Bij het bestreden besluit 1 heb ik verzoek 1 afgewezen. Bij het bestreden besluit 2 heb ik verzoek 2 gedeeltelijk gehonoreerd en gedeeltelijk afgewezen.

Bij brief van 26 februari 2019 heeft u, mede namens de heren M.A. Verbrugge, L. Verbrugge, E.L.H.A.M. Menu, R.M.R. de Nijs en P. de Nijs (hierna: tezamen: mede-indieners) bezwaar gemaakt tegen de Wob-besluiten (hierna: het bezwaar). Hangende het bezwaar heeft u bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant twee verzoeken ingediend om een voorlopige voorziening te treffen. U heeft verzocht om de bestreden besluiten te herroepen, de minister te gebieden de integraal geweigerde documenten te verstrekken en de minister te gebieden binnen een redelijk te stellen termijn een aanvullend onderzoek/correcte inventarisatie te doen naar alle documenten die tevens onder de Wob-verzoeken hadden moeten worden geschaard.

Op 28 februari 2019 heb ik de ontvangst van het bezwaarschrift per e-mailbericht bevestigd en is geïnformeerd of u en uw mede-indieners wensen te worden gehoord in het kader van het bezwaar. Naar aanleiding van de bevestigende reactie daarop op 12 maart 2019, heb ik u en mede-indieners uitgenodigd voor een hoorzitting op 25 maart 2019. Daarbij heb ik aangegeven dat de

ontvankelijkheid van het bezwaar ten aanzien van de mede-indieners ter hoorzitting aan de orde gesteld zal worden. Op 25 maart 2019 heeft u aangegeven dat u op deze hoorzitting niet zal verschijnen en toch geen gebruik wenst te maken van de gelegenheid om over het bezwaar mondeling te worden gehoord. U heeft per e-mailbericht wel een schriftelijke aanvulling gestuurd op uw bezwaarschrift.

Kenmerk
RWS-2019/26828

Ons kenmerk
RWS -2019/26265

De verzoeken om een voorlopige voorziening zijn op 9 april 2019 op zitting behandeld. Op 23 april 2019 heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Zeeland-West-Brabant uitspraak gedaan, waarbij de verzoeken om een voorlopige voorziening zijn afgewezen.

Op 30 april 2019 heb ik vier eindrapportages¹ van Deltares openbaar gemaakt en u deze rapporten tevens op 30 april 2019 per WeTransfer toegezonden.

Bij e-mailbericht van 14 mei 2019 heeft u aangegeven uw bezwaar voort te zetten. Op deze datum heb ik u bericht dat de beslissing met zes weken verdaagd wordt, tot 25 juni 2019.

Op 24 juni 2019 heb ik u medegedeeld dat deze beslistermijn niet gehaald kan worden en u verzocht in te stemmen met een uitstel van de beslistermijn met twee weken.

Ontvankelijkheid

Alleen belanghebbenden kunnen bezwaar maken tegen een besluit van een bestuursorgaan. Voor zover uw bezwaarschrift tevens namens uw mede-indieners is ingediend, wijs ik u op het volgende. Een ieder kan op grond van artikel 3, eerste lid, van de Wob een verzoek doen om informatie neergelegd in documenten. Daartoe behoeft geen belang te worden gesteld. Dat uw mede-indieners allen woonachtig zijn naast of in de onmiddellijke nabijheid van de in 2015 nieuw aangelegde zeedijken nabij Walsoorden, Perkpolder en Veerplein en een bijzondere interesse kunnen hebben in en belang kunnen hebben bij openbaarmaking van de documenten, maakt echter niet dat zij belanghebbenden zijn bij de Wob-besluiten. Het betreft hier immers geen ruimtelijke besluiten, maar besluiten op grond van de Wob. Nu u de Wob-verzoeken enkel voor uzelf heeft ingediend, moet het ervoor worden gehouden dat uw mede-indieners geen belanghebbenden zijn bij de beslissing op bezwaar. In dit kader verwijs ik u onder meer naar het bepaalde in de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) van 18 april 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1255 en ECLI:NL:RVS:2018:1258, beide r.o. 3.1, en rechtsoverweging 2.3 van de uitspraak van de voorzieningenrechter van de

---

¹ - 11200482-000-GEO-0022_v3.0 Onderzoek naar de effecten aanwezigheid van TGG in dijken van Perkpolder;
- 11200482-013-GEO-002_v1.0 Definitief Bijlagerapport A Grondwateronderzoek primaire kering Perkpolder;
- 11200482-000-GEO-0015_v3.0 Definitief Bijlagerapport B – Milieuchemische analyses Perkpolder;
- 11200482-000-GEO-0008_v4.0 Definitief Bijlagerapport C – Geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder

rechtbank Zeeland-West Brabant van 23 april 2019 met betrekking tot uw verzoeken om een voorlopige voorziening. De bezwaren van uw mede-indieners verklaar ik daarom niet-ontvankelijk, omdat het (proces)belang ontbreekt.

Kenmerk
RWS-2019/26828

Het bezwaar dat door u is gemaakt voldoet aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht (Awb) stelt en verklaar ik ontvankelijk.

Ons kenmerk
RWS -2019/26265

Wettelijk kader

Uw bezwaar wordt getoetst aan de Wob en de Awb.

Gronden van bezwaar

In uw bezwaarschrift heeft u, kort samengevat, het volgende aangevoerd tegen besluit 1. De zeedijken in de Perkpolder zijn aangelegd met toepassing Thermisch Gereinigde Grond (TGG). U stelt dat uit een onderzoek van Deltares uit 2016 is gebleken dat bij toepassing van TGG verkitting kan voorkomen en dat, gelet op het risico van scheurvorming, de veiligheid van de dijken onzeker is. Dit kan gevolgen hebben voor omwonenden, die gelet hierop een zwaarwegend belang hebben bij de openbaarmaking van hierop betrekking hebbende relevante informatie.

U stelt dat ik ten onrechte de openbaarmaking van de vijf door Deltares opgestelde onderzoeksrapportages integraal heb geweigerd omdat het interne, ambtelijke beraadslaging betreft. U voert aan dat geen sprake is van ten behoeve van intern beraad opgestelde documenten, nu Deltares geen ambtelijk instituut is. Deltares is het enige Nederlandse instituut dat deskundig is op het gebied van zeekeringen/zeedijken. Als de civieltechnische bevindingen met toepassing van artikel 11, eerste lid, van de Wob, geheim kunnen worden gehouden, leidt dit ertoe dat het Nederlandse volk geen mogelijkheid heeft deze informatie te verkrijgen. Voorts zijn de feitelijke gegevens in deze rapporten ten onrechte niet openbaar gemaakt. Bij deze integrale weigering is tevens het onjuiste toetsingskader toegepast, nu het hier milieu-informatie betreft.

Daarnaast voert u tegen besluit 2 aan dat de inventarisatie met betrekking incompleet is. Het is wat u betreft ongeloofwaardig dat er niet meer documenten zijn die betrekking hebben op de door u gevraagde onderdelen van de Wob-verzoeken.

In dit kader heeft u in uw bezwaarschrift aangevoerd dat in die periode van drie jaren ten minste:

- " 1. er vergaderingen en gesprekken hebben plaatsgevonden;
2. ook formeel of informeel met elkaar gemaakd zijn;
3. ambtenaren van RWS notities hebben opgesteld voor hun leidinggevenden en/of ambtsdragers en/of politici;
4. er kostenberekeningen zijn opgesteld (b.v. monitoren vs. verwijderen van de dijken);
5. er informatie over het gebruik van TGG zijn vergaard/opgesteld;
6. de kwestie door ambtenaren van RWS geanalyseerd zijn;
7. er analyses en notities zijn opgesteld die zien op deze zeedijken bij Walsoorden/Perkpolder/Veerplein: waaronder hun civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of de veiligheid van deze zeedijken(en)/zeekering(en).

In deze periode moeten er ook anderszins meetresultaten, figuren, tabellen, berekeningen, modellen, redeneringen, conclusies door de genoemde instanties/organisaties/ambtenaren zijn opgesteld of ontvangen. Dergelijke gegevens worden ook in het geheel niet genoemd in de bestreden besluiten."

Ten slotte wijst u erop dat de financiële gegevens met betrekking tot de opdrachtverlening en de bedragen die hiervoor aan Deltares zijn betaald ten onrechte niet openbaar zijn gemaakt. De kosten die in verband hiermee door Rijkswaterstaat zijn gemaakt, vallen volgens u ook onder de definitie van artikel 19.1a, eerste lid, aanhef en onder b van de Wet milieubeheer. De door mij gehanteerde weigeringsgrond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b van de Wob is op deze informatie niet van toepassing, omdat het niet gaat om handelingen met een vertrouwelijk karakter. De uitvoering van de onderzoeken door Deltares zijn immers bedoeld om uiteindelijk openbaar gemaakt te worden. Dat deze informatie niet openbaar is gemaakt is, naar u aanvoert, ook verwonderlijk, omdat Deltares een monopoliepositie heeft in Nederland en dat gelet hierop geen sprake kan zijn van aanbesteding en daarmee samenhangende te beschermen belangen.

Beoordeling bezwaar

Met betrekking tot de gronden van uw bezwaar overweeg ik als volgt. Mijn beoordeling heb ik voor de leesbaarheid onder kopjes verdeeld.

Besluit 1: Rapporten Deltares

Met betrekking tot uw bezwaargrond dat ik ten onrechte de bij besluit 1 genoemde documenten integraal heb geweigerd met toepassing van artikel 11, eerste lid, van de Wob, overweeg ik als volgt.

In besluit 1 staat dat op het moment van het nemen van dit besluit geen definitieve rapportages beschikbaar waren. De conceptrapportages, zoals genoemd in de inventarislijst bij dit besluit, heb ik integraal geweigerd. Ik volg uw stelling dat, nu geen definitieve rapportages beschikbaar waren, niet onverkort had mogen worden volstaan met de integrale weigering van de conceptrapportages. Uit het besluit blijkt niet dat beoordeeld is of deze documenten feitelijke informatie bevatten, die zich voor openbaarmaking leenden. Op dit punt is het besluit in strijd met artikel 3:46 van de Awb opgesteld en ondeugdelijk gemotiveerd. Deze bezwaargrond is gegrond.

Bij WeTransferbericht van 30 april 2019 (en nogmaals op 9 mei 2019) heb ik aan u vier rapportages toegezonden, te weten:

- 11200482-000-GEO-0022_v3.0 Onderzoek naar de effecten aanwezigheid van TGG in dijken van Perkpolder;
- 11200482-013-GEO-002_v1.0 Definitief Bijlagerapport A Grondwateronderzoek primaire kering Perkpolder'
- 11200482-000-GEO-0015_v3.0 Definitief Bijlagerapport B – Milieuchemische analyses Perkpolder;

- 11200482-000-GEO-0008_v4.0 Definitief Bijlagerapport C –
Geotechnische analyses TGG-materiaal Perkpolder.

Kenmerk

RWS-2019/26828

Ons kenmerk

RWS -2019/26265

Uit uw e-mailbericht van 14 mei 2019 maak ik op dat u naar aanleiding van deze openbaarmaking uw bezwaar beperkt voortzet, voor zover dit ziet op het niet verstrekken van concept-rapporten. Met betrekking tot de motivering van besluit 1 aangaande de conceptrapporten volg ik u aldus in uw betoog.

Dat uw bezwaar slaagt, leidt echter niet tot aanvullende openbaarmaking van de aan deze onderzoeksrapporten voorafgaande conceptrapporten.

Allereerst volg ik uw stelling niet dat het beraad dat is gevoerd met Deltares niet als intern beraad kan worden aangemerkt. Dat ook ten aanzien van door externe onderzoeksbureau opgestelde documenten sprake kan zijn van intern beraad, volgt uit onder meer de uitspraak van de Afdeling van 17 mei 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:1298). Dat overleg met een externe derde, die uitsluitend adviseert in het belang van het bestuursorgaan en die geen ander belang heeft dan vanuit de eigen ervaring en deskundigheid een opvatting te geven, als intern beraad moet worden opgemerkt, is evenmin gewijzigd met de uitspraak inzake Praxis/Hornbach en de gemeente Almelo (uitspraak van 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3497). Deze lijn is nogmaals bevestigd met betrekking tot het opstellen van een conceptplan MER in de uitspraak van 10 oktober 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3299).

In uw niet nader onderbouwde standpunt dat Deltares het enige kennisinstituut in Nederland op het gebied van zeeweringen is, wat hier verder ook van zij, zie ik geen aanknopingspunten voor het oordeel dat geen sprake is van intern beraad en dat de in het kader van dit beraad opgemaakte en gewisselde documenten geen persoonlijke beleidsopvattingen kunnen bevatten. Deze rapportages zijn immers opgesteld om mij te informeren en in staat te stellen over deze kwestie een standpunt in te nemen. Deze bezwaargrond faalt.

De met Deltares gewisselde conceptrapportages bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Deltares en Rijkswaterstaat hebben immers samengewerkt om te komen tot gedragen, definitieve en representatieve onderzoeksrapporten. Het is vaste rechtspraak van de Afdeling dat concepten, voor zover deze afwijken van de definitieve versies, mogen worden geweigerd op grond van artikel 11 van de Wob. Voor zover de concepten met de definitieve versies overeenkomen, zijn ze reeds openbaar gemaakt en is de Wob derhalve niet van toepassing (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 27 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3563). Dit geldt ook voor de meetresultaten die met het definitieve onderzoek openbaar zijn gemaakt. De mate waarin de concepten afwijken van de definitieve versie is in dit kader niet relevant.²

De verschillen tussen de concept- en de definitieve rapportages zijn voor het overgrote deel redactioneel van aard. Waar de rapporten inhoudelijk verschillen, bevatten deze adviezen over hoe om te gaan met (de geotechnische eigenschappen van) toepassing van de thermisch gereinigde grond, die geen

² Documenten 1 en 3 op de inventarislijst van besluit 1 zijn verschillende concepten van de rapportage die openbaar is gemaakt als Bijlagerapport C.

betrekking hebben op de in artikel 19.1a van de Wm genoemde elementen en in de definitieve versies niet zijn overgenomen. Er is dus geen sprake van milieu-informatie, die, voor zover hier al wel sprake van is, niet bij de toegezonden rapportages openbaar is gemaakt. Voor een te maken belangenafweging als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van de Wob, bestaat dan ook geen aanleiding.

Op de inventarislijst bij besluit 1 zijn vijf documenten genoemd en aan u zijn op 30 april 2019 vier documenten openbaar gemaakt. Ter verduidelijking deel ik u mede dat de onder nummer 1 en 3 van deze inventarislijst bedoelde rapporten met de naam "Onderzoeksresultaten geotechnische analyses TGG materiaal Perkpolder" twee conceptversies zijn van het rapport dat als Definitief Bijlagerapport C bij het (hoofd)onderzoek is verstrekt. Het rapport "Geofysica op de TGG dijk Perkpolder" met nummer 4 van de inventarislijst bij besluit 1 heb ik niet openbaar gemaakt. Hoewel ik van oordeel ben dat dit rapport strikt genomen niet onder de reikwijdte van uw Wob-verzoeken valt, nu het de geofysische en niet de geotechnische eigenschappen van de zeedijken betreft, ga ik voor de volledigheid alsnog over tot (gedeeltelijke) openbaarmaking van dit rapport (nummer 19 van de inventarislijst bij deze beslissing op bezwaar).

Besluit 1 blijft daarom onder aanvulling van de motivering in stand.

Besluit 2: overige documenten

Externe correspondentie

Met betrekking tot uw bezwaargrond dat ik ten onrechte bij besluit 2 geen documenten heb betrokken met partijen die door u in Wob-verzoek 2 genoemd zijn, overweeg ik als volgt.

Door trieste omstandigheden was het ten tijde van de door u ingediende Wob-verzoeken niet mogelijk om de door u verzochte correspondentie met de genoemde externe partijen te inventariseren en (gedeeltelijk) openbaar te maken. De medewerker die zich hoofdzakelijk met dit dossier bezighield, is in de periode van uw verzoek in een kort tijdsbestek ernstig ziek geworden en overleden. Bij het voorbereiden van de bestreden besluiten was er geen toegang tot zijn kennis en informatie.

Ik volg u in uw stelling dat deze documenten bij besluit 2 wel in de inventaris betrokken hadden moeten worden. Ik herroep het bestreden besluit voor zover hierbij ten onrechte niet de door u genoemde correspondentie met externe partijen is betrokken.

Bij de nadere inventarisatie in bezwaar, in onder meer het archief van onze overleden medewerker, heb ik de volgende externe correspondentie van Rijkswaterstaat aangetroffen die betrekking heeft op de civieltechnische/geotechnische eigenschappen en/of de veiligheid van de zeedijken bij Perkpolder:

- het Deltares-rapport "Faalkans van de waterkering in de haven van Perkpolder" (nummer 4 op de inventarislijst bij de beslissing op bezwaar);
- Sheets van presentaties van RIVM en Deltares gehouden op de informatieavond van 12 juni 2018 (nummers 10 en 11 op de inventarislijst bij de beslissing op bezwaar);

- Het Infram-rapport "Technische Toetsing waterkering Perkpolder" (nummer 18 op de inventarislijst bij de beslissing op bezwaar).

Kenmerk

RWS-2019/26828

Bij dit besluit maak ik deze documenten aanvullend (gedeeltelijk) openbaar.

Ons kenmerk

RWS -2019/26265

In de e-mailboxen van medewerkers die ik heb geraadpleegd in het kader van dit bezwaar heb ik geen overige documenten aangetroffen die betrekking hebben op de civiel- en geotechnische eigenschappen van de zeedijken, dan wel de veiligheid ervan, en die in de periode waarop uw Wob-verzoeken betrekking hebben gewisseld zijn. Ik heb geen correspondentie aangetroffen over de op te stellen rapportages door Deltares. De contacten hierover hebben mondeling plaatsgevonden. Evenmin heb ik externe correspondentie met andere partijen dan Deltares en RIVM aangetroffen.

Interne correspondentie

Met betrekking tot uw stelling dat ik ten onrechte geen interne correspondentie van Rijkswaterstaat over de civiel- en geotechnische eigenschappen en/of veiligheid van de zeedijken/zeeweringen bij het bestreden besluit 2 (gedeeltelijk) openbaar heb gemaakt, overweeg ik als volgt.

Uit de bewoordingen van het Wob-verzoek, gezien in combinatie met de omstandigheid dat u niet in overleg wenste te treden over de reikwijdte van dit Wob-verzoek, had ik niet hoeven af te leiden dat u tevens prijs stelde op interne correspondentie over de door u in de Wob-verzoeken genoemde onderwerpen. In de Wob-verzoeken legt u immers uitdrukkelijk de nadruk op de externe correspondentie over de civiel- en geotechnische eigenschappen en de veiligheid van de zeedijken. Dat u van mening bent dat ook de interne correspondentie onder de reikwijdte van de Wob-verzoeken had moeten worden geschaard, is mij eerst in bezwaar duidelijk geworden.

Hoewel ik uw bezwaar op dit punt niet gegrond acht, zie ik toch aanleiding om aan uw verzoeken onverplicht tegemoet te komen en aanvullende informatie (gedeeltelijk) openbaar te maken.

In dit kader heb ik interne nota's en memo's, verslagen van overleggen en interne e-mailberichten aangetroffen die aan de omschrijving van uw Wob-verzoek beantwoorden. Bij het e-mailbericht met nummer 16 op de inventarislijst bij deze beslissing op bezwaar heb ik als bijlage een rapport van Van Oord en Fugro aangetroffen met de naam "Beproeving Thermisch gereinigd zand" (nummer 17). Hoewel dit rapport is opgesteld in september 2014, en daarom buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoeken valt, maak ik hierbij ook dit rapport openbaar met uitzondering van de persoonsgegevens. Ik heb geen informatie aangetroffen over afwegingen, zoals waar u op doelt, betreffende het amoveren en opnieuw aanleggen van de dijk, dan wel kostenramingen hiertoe. In deze documenten staat verder informatie die niet onder de reikwijdte van uw Wob-verzoek valt en om die reden is geweigerd.

Kenmerk

RWS-2019/26828

Ons kenmerk

RWS -2019/26265

Aanvullend openbaar te maken documenten

In de aanvullend openbaar te maken documenten heb ik informatie over namen/persoonsgegevens, kostenramingen en persoonlijke beleidsopvattingen gelakt c.q. niet openbaar gemaakt. Waar dit het geval is, heb ik dit aangegeven in de bijgevoegde inventarislijst. Voor de overwegingen hiertoe, verwijs ik naar de bestreden besluiten en de overweging hieronder met betrekking tot uw bezwaargrond over het niet openbaar maken van geraamde/gemaakte kosten voor onderzoek.

Financiële gegevens

In uw bezwaarschrift stelt u dat de kosten die Rijkswaterstaat heeft gemaakt voor het uitvoeren van een onderzoek niet zonder meer op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob kunnen worden gelakt, nu sprake zou zijn van milieu-informatie en het geen handelingen met een vertrouwelijk karakter zou betreffen.

Met deze stelling kan ik mij niet verenigen en ik zie geen aanleiding het standpunt dat is ingenomen in bestreden besluit 2 te wijzigen. Naar mijn oordeel betreffen de gelakte bedragen geen milieu-informatie in de zin van artikel 19.1a van de Wet milieubeheer. Deze bedragen hebben geen betrekking op kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen die worden gebruikt in het kader van maatregelen en activiteiten die een uitwerking kunnen hebben op het milieu. De aan de uitvoering van de onderzoeken bestede bedragen houden namelijk op geen enkele wijze verband met de vraag, indien dit aan de orde zou zijn, welke rol kosten spelen bij het al dan niet treffen van maatregelen die een uitwerking kunnen hebben op het milieu of de bescherming van de elementen van het milieu. Uit de informatie volgt slechts welk bedrag Rijkswaterstaat bereid is te betalen voor het uitvoeren van een dergelijk onderzoek. Zoals in het bestreden besluit 2 is gemotiveerd, worden de financiële belangen van de Staat geschaad als deze (meer specifieke) informatie over kosten openbaar wordt gemaakt. Zoals ik hiervoor heb overwogen onderschrijf ik niet uw niet nader onderbouwde stellingen, dat Deltares een monopoliepositie heeft en dat de door mij gestelde eventuele schade aan de concurrentiepositie bij openbaarmaking van de bedragen illusoir is.

Overigens ben ik van oordeel, mocht ik al gehouden zou zijn tot een belangenafweging bij openbaarmaking, dat met de openbaarmaking van het totaalbedrag van de door Rijkswaterstaat gemaakte kosten het belang van een goede democratische bestuursvoering reeds voldoende is gediend. Hetgeen u heeft aangevoerd, leidt niet tot een ander standpunt.

Verzoek om proceskostenvergoeding

Ten aanzien van de verzochte vergoeding van proceskosten, overweeg ik het volgende. Voor zover u daarmee doelt op de kosten van de door u verleende rechtsbijstand, merk ik op dat deze kosten niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ingevolge artikel 1, aanhef en onder a, van het Besluit proceskosten bestuursrecht komen enkel de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking. U heeft de Wob-verzoeken en het bezwaarschrift op persoonlijke titel ingediend. Het bezwaar, voor zover ingediend namens de heren M.A. Verbrugge, L. Verbrugge, E.L.H.A.M. Menu, R.M.R. de Nijs

en P. de Nijs, is niet-ontvankelijk, zodat geen sprake is van een door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand die voor vergoeding in aanmerking komt. Voorts is er geen sprake van ten behoeve van dit bezwaar gemaakte reiskosten, of anderszins gemaakte kosten die voor vergoeding in aanmerking dienen te komen. Ik wijs dit verzoek om een vergoeding van de proceskosten daarom af.

Kenmerk

RWS-2019/26828

Ons kenmerk

RWS -2019/26265

Wijze van verstrekking

Ik stuur u de documenten per WeTransfer toe.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de in de kantlijn genoemde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
de plaatsvervangend directeur-generaal Rijkswaterstaat,

drs. J.H. Slootmaker RO

Bijlage A: Mededeling

Beroep

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt tegen dit besluit beroep worden ingesteld bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

Het ondertekende beroepschrift dient tenminste te bevatten:

- naam en adres;
- de dagtekening;
- vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en zo mogelijk de datum en het kenmerk van het besluit;
- een opgave van redenen waarom de indiener zich niet met het besluit kan verenigen.

Tevens dient ten behoeve van de rechtbank een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht te worden overgelegd.

Ook kan digitaal beroep worden ingesteld bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Kijk op genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Voorlopige voorziening

Voorts bestaat de gelegenheid om - gelijktijdig met of na de indiening van het beroepschrift - een verzoek te doen tot het treffen van een voorlopige voorziening. Een zodanig verzoek dient te worden gericht aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

Griffierecht

Zowel in verband met de behandeling van het beroep als in verband met het verzoek om voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Omtrent de hoogte daarvan, de wijze waarop en de termijn waarbinnen dient te worden betaald, wordt na de indiening van het beroep c.q. het verzoek om voorlopige voorziening een bericht gestuurd door de griffie.

Bijlage B: Inventarisatielijst

nr.	Document onderwerp of zakelijke beschrijving	datum dd-mm-jjjj	Afzender	Oordeel o=openbaar go=gedeeltelijk k=openbaar no=niet openbaar	WOB 10-1-c bedrijfs- en fabricagegegevens	WOB 10-2-b economische en financiële belangen overheid	WOB 10-2-e persoonlijke levenssfeer	WOB 10-2-g onevenredige bevoordeling of benadeling	WOB 11 persoonlijke beleidsopvattingen	WOB Buiten reikwijdte
1	Verslag RWS directeuren overleg	24-1-2017	Rijkswaterstaat	go		10.2b	10.2e			BR
2	Nota HfD ZD aan DG	27-3-2017	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	BR
3	Mail RWS aan Deltares, RE: TGG in sloten bij Perkpolder	15-11-2017	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	
4	Faalkans van de waterkering in de haven van Perkpolder	21-2-2018	Deltares	go			10.2e			
5	HfD - DG brief	27-2-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	BR
6	Nota aan M en Stas over TGG Perkpolder	9-4-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e			BR
7	Interne RWS memo, stand van zaken	11-4-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e			
8	Agenda en verslag RWS directeurenoverleg	25-5-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	BR
9	Interne RWS nota, stand van zaken	29-5-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	BR
10	Presentatie RIVM op informatieavond	12-6-2018	RIVM	go			10.2e			
11	Presentatie Deltares op informatieavond	12-6-2018	Deltares	go			10.2e			
12	Verslag bespreking vervolg monitoring	29-6-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e			
13	Mail intern RWS, terugmelding gesmolten buizen	4-10-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e			
14	Mail intern RWS, stinkende peilbuizen	10-10-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	
15	Interne memo RWS, stand van zaken	26-10-2017	Rijkswaterstaat	go			10.2e			
16	Mail intern RWS, geschiedenis Perkpolder met Fuagro als bijlage	23-8-2018	Rijkswaterstaat	go			10.2e		11	
17	Brief Van Oord met Fuagro rapportage beproeving TGG (bijlage van	1-9-2014	Van Oord	go			10.2e			
18	Technische toetsing waterkering Perkpolder (Infram 16i149)	16-9-2016	Infram	go			10.2e			
19	Geofysica op de TGG dijk Perkpolder	13-7-2018	Deltares	go			10.2e			

